DE ONDERWIJSVISITATIE

Graduaatsopleiding Assistent in de psychologie

Een onderzoek naar de kwaliteit van de graduaatsopleiding Assistent in de psychologie aan de CVO Provincie Antwerpen.

www.vluhr.be Brussel - 7 juni 2012

vluhr

DE ONDERWIJSVISITATIE
ASSISTENT IN DE PSYCHOLOGIE

Ravensteingalerij 27, bus 3 & 6
1000 Brussel
T +32 (0)2 792 55 00
info@vluhr.be

Exemplaren van dit rapport kunnen tegen betaling verkregen worden op het VLUHR-secretariaat.

Het rapport is ook elektronisch beschikbaar op
http://www.vluhr.be > kwaliteitszorg > rapporten

Wettelijk depot: D/2012/12.784/6

VOORWOORD

De visitatiecommissie brengt met dit rapport verslag uit over haar oordelen en de daaraan ten grondslag liggende motivering, conclusies en aanbevelingen die resulteren uit het onderzoek dat zij heeft verricht naar de onderwijskwaliteit van de opleiding Assistent in de Psychologie van het Centrum voor Volwassenenonderwijs Provincie Antwerpen. Deze opleiding behoort tot het hoger onderwijs voor sociale promotie.

De visitatiecommissie heeft hierbij de visitatieprocedure *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, Brussel, september 2008* gevolgd, waarbij zij niet enkel aanbevelingen en suggesties formuleert in het kader van de continue kwaliteitsverbetering van het hoger onderwijs, maar ook een oordeel geeft in het kader van de accreditatie van de opleiding.

De visitatie vond plaats in het perspectief van de accreditatie van professioneel gerichte bacheloropleidingen. De opleidingen die behoren tot het hoger onderwijs voor sociale promotie kunnen krachtens artikel 57ter van het structuurdecreet van 4 april 2003 de accreditatie als professioneel gerichte bacheloropleiding aanvragen. Hiervoor moeten ze eenzelfde procedure doorlopen als de hogescholenopleidingen en voldoen aan de kwaliteitsvereisten die gelden voor de bacheloropleidingen in het hoger professioneel onderwijs.

Met dit rapport wordt de bredere samenleving geïnformeerd over de wijze waarop de instellingen en meer bepaald de betrokken opleiding omgaat met de kwaliteit van haar onderwijs. Toch is het rapport in de eerste plaats bedoeld voor de instelling die de opleiding aanbiedt.

Op basis van de bevindingen van het rapport kan de instelling nu en in de nabije toekomst actie nemen om de kwaliteit van het onderwijs in de opleiding te handhaven en verder te verbeteren.
De lezer moet er zich echter terdege bewust van zijn dat het rapport slechts een momentopname biedt van het onderwijs in de opleiding en dat de rapportering van de visitatiecommissie slechts één fase is in het proces van kwaliteitszorg.

De VLUHR dankt allen die meegewerkt hebben aan het welslagen van dit proces van zelfevaluatie en visitatie. De visitatie was niet mogelijk geweest zonder de inzet van al wie binnen de hogeronderwijsinstelling betrokken was bij de voorbereiding en de uitvoering ervan. Tevens is de VLUHR dank verschuldigd aan de voorzitter, de leden en de secretaris van de visitatiecommissie voor de betrokkenheid en deskundige inzet waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd.

Bert Hoogewijs
voorzitter VLHORA
Marc Vandewalle
secretaris-generaal VLHORA

Voorwoord 3

DEEL 1 ALGEMEEN DEEL 7
Hoofdstuk 1 De onderwijsvisitatie Assistent in de psychologie 9
1.1 Inleiding 9
1.2 De betrokken opleiding 9
1.3 De visitatiecommissie 9
1.3.1 Samenstelling 9
1.3.2 Taakomschrijving 10
1.3.3 Werkwijze 10
1.3.4 Oordeelsvorming 11
1.4 Indeling van het rapport 12
Hoofdstuk 2 Domeinspecifiek referentiekader Assistent in de psychologie 13
2.1 Inleiding 13
2.2 Domeinspecifieke competenties 13
2.2.1 Gehanteerde input 13
2.2.2 Beroepsspecifieke competenties 14
2.3 Besluit 15

DEEL 2 OPLEIDINGSRAPPORT 17
Centrum voor Volwassenenonderwijs Provincie Antwerpen 19

BIJLAGEN 55
Bijlage 1 Curriculum Vitae van de commissieleden 57
Bijlage 2 Erkenningscommissie 59
Bijlage 3 Onafhankelijkheidsverklaringen 63
Bijlage 4 Bezoekschema 75
Bijlage 5 Lijst van afkortingen en letterwoorden 77

DEEL 1
Algemeen deel

HOOFSTUK 1
De onderwijsvisitatie Assistent in de psychologie

1.1 Inleiding

In dit rapport brengt de visitatiecommissie verslag uit van haar bevindingen over de onderwijskwaliteit van de graduaatsopleiding Assistent in de psychologie, die zij van 6, 7 en 8 december 2011 in opdracht van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLUHR) heeft onderzocht.

Dit initiatief past in de werkzaamheden van de hogeronderwijsinstellingen en van de VLUHR met betrekking tot de kwaliteitszorg van het hogescholenonderwijs, zoals bepaald in artikel 57 ter van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

1.2 De betrokken opleidingen

De graduaatsopleiding Assistent in de psychologie wordt aangeboden door het Centrum voor volwassenenonderwijs Provincie Antwerpen.

1.3 De visitatiecommissie

1.3.1 Samenstelling

De visitatiecommissie werd samengesteld conform de procedure van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA, Brussel – september 2008*. Meer in het bijzonder werden de richtlijnen van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissieleden opgevolgd. Na de samenstelling van de commissie door het bestuursorgaan van de VLUHR, werd het instellingsbesluit verzonden op 16 november 2011.

De visitatiecommissie voor de graduaatsopleiding Assistent in de psychologie:

Voorzitter en domeindeskundige:	*Noël Derdaele*
Onderwijsdeskundige:	*Ivan D'haese*
Domeindeskundige:	*Rendel de Jong*
Domeindeskundige:	*Carla Nelissen*
Student:	*Jacintha Dijkstra*

Voor een kort curriculum vitae van de commissieleden, zie bijlage 1.

Vanuit de VLUHR werden een projectbegeleider en een secretaris aangesteld. Voor de visitatie van de graduaatsopleiding was dit Dries Froyen.

1.3.2 Taakomschrijving

De commissie geeft op basis van het zelfevaluatierapport van de opleiding en de gesprekken ter plaatse:
- een oordeel over de onderwerpen en facetten uit het accreditatiekader van de NVAO;
- een integraal oordeel over de opleiding;
- suggesties om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering.

1.3.3 Werkwijze

De visitatie van de graduaatsopleiding Assistent in de psychologie gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA, Brussel – september 2008.*

Voor de beschrijving van de werkwijze van de commissie worden vier fasen onderscheiden.
- fase 1, de installatie van de commissie;
- fase 2, de voorbereiding;
- fase 3, het visitatiebezoek;
- fase 4, de schriftelijke rapportering.

Fase 1 De installatie van de visitatiecommissie

De installatievergadering stond in het kader van een kennismaking, een gedetailleerde bespreking van het visitatieproces aan de hand van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA, Brussel – september 2008* en een toelichting van het ontwerp van domeinspecifieke referentiekader. Daarnaast werden een aantal praktische afspraken gemaakt, onder meer met betrekking tot het bezoekschema, de bezoekdagen en de te lezen eindwerken en/of stageverslagen.

Fase 2 De voorbereiding

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de graduaatsopleiding opgesteld en aan de opleiding bezorgd.

Elk commissielid heeft het zelfevaluatierapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en haar/zijn argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden. Op basis van de bespreking en de door de commissieleden opgestuurde vragenlijsten, inventariseerde de secretaris kernpunten en prioriteiten voor de gesprekken en het materialenonderzoek bij de visitatie.

Fase 3 Het visitatiebezoek

De VLUHR heeft een bezoekschema ontwikkeld dat desgevallend aangepast werd aan de specifieke situatie van de graduaatsopleiding. Het bezoekschema werd opgenomen als bijlage 4. Tijdens de visitatie werd gesproken met een representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. Tijdens de visitatie werd voor de verdere bevraging gebruik gemaakt van de synthese van de checklist en de vragenlijsten.

Binnen het bezoekprogramma werden een aantal overlegmomenten voor de commissieleden voorzien om de bevindingen uit te wisselen en te komen tot gezamenlijke en meer definitie-

ve (tussen)oordelen. Na de gesprekken met de vertegenwoordigers van de opleiding hebben de visitatieleden hun definitief (tussen)oordeel per facet en per onderwerp gegeven.

Op het einde van het visitatiebezoek heeft de voorzitter een korte mondelinge rapportering gegeven van de ervaringen en bevindingen van de visitatiecommissie, zonder expliciete en inhoudelijk waarderende oordelen uit te spreken.

Fase 4 De schriftelijke rapportering

De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatierapport, de checklisten en de motiveringen een ontwerp opleidingsrapport opgesteld. Het ontwerprapport geeft per onderwerp en per facet het oordeel en de motivering van de visitatiecommissie weer. Daarnaast werden – waar wenselijk en/of noodzakelijk – aandachtspunten en eventuele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd.

Het ontwerp van opleidingsrapport wordt aan de opleiding gezonden voor een reactie. De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport wordt door de commissie in een slotvergadering besproken. Tevens worden de oordelen per onderwerp en per facet in een tabel weergegeven.

De scoretabel wordt samen met het antwoord van de visitatiecommissie op de reactie van de opleiding en het definitieve opleidingsrapport aan de hogeschool toegezonden.

De scoretabel, het definitieve opleidingsrapport en de bijlagen worden samengebracht in het visitatierapport van de graduaatsopleiding Assistent in de psychologie , dat op 7 juni 2012 gepubliceerd werd.

1.3.4 Oordeelsvorming

De commissie legt in een eerste fase een oordeel per facet vast. Daarna legt de commissie een oordeel per onderwerp vast op basis van de oordelen van de facetten die van het onderwerp deel uitmaken.

In de oordelen per onderwerp wordt steeds een overzicht gegeven van de oordelen per facet. In geval van een compensatie van facetten, wordt het oordeel op onderwerpniveau gevolgd door een motivering en aangevuld met de weging die de commissie hanteerde in de oordeelsvorming op onderwerpniveau. In de overige gevallen wordt voor de motivering van het oordeel op onderwerpniveau verwezen naar de argumentatie bij de facetten.

De oordelen per facet en per onderwerp hebben betrekking op alle locaties, afstudeerrichtingen en varianten. Daar waar er een onderscheid in het oordeel per afstudeerrichting en/of locatie en/of variant nodig is, wordt dit aangegeven in het rapport.

De commissie houdt in haar beoordeling rekening met accenten die de opleiding eventueel zelf legt, met het domeinspecifieke referentiekader en met de benchmarking ten opzichte van de gelijkaardige opleidingen in andere instellingen van hoger onderwijs.

Alle oordelen en wegingen volgen de beslisregels zoals geformuleerd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA, Brussel – september 2008*. Op het niveau van de facetten volgen de oordelen een vierpuntenschaal: ‘onvoldoende’, ‘voldoende’, ‘goed’ en ‘excellent’. Op het niveau van de onderwerpen en op het niveau van de opleiding in haar geheel geeft de commissie een antwoord op de vraag of er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Hierbij kan het oordeel ‘voldoende’ of ‘onvoldoende’ luiden.

1.4 Indeling van het rapport

Het rapport bestaat uit twee delen. In het eerste deel beschrijft de visitatiecommissie in hoofdstuk 2 het domeinspecifiek referentiekader op basis waarvan zij de gevisiteerde opleidingen heeft beoordeeld.

In het tweede deel van het rapport brengt de commissie verslag uit over de gevisiteerde graduaatsopleiding.

HOOFDSTUK 2
Domeinspecifiek referentiekader Assistent in de psychologie

2.1 Inleiding

Voor iedere (groep van) opleiding(en) wordt een domeinspecifiek referentiekader ontwikkeld dat door de commissie gebruikt wordt bij de beoordeling van opleidingen. De visitatiecommissie is verantwoordelijk voor de opmaak van het domeinspecifiek referentiekader. Het evaluatieorgaan geeft de procedure* aan voor de opstelling ervan.

Het referentiekader is niet bedoeld om een ideale opleiding te schetsen. Respect voor de eigenheid van een opleiding en voor de diversiteit binnen eenzelfde opleiding over de instellingen heen, veronderstelt immers dat in de eerste plaats wordt nagegaan of elke opleiding erin slaagt haar eigen doelstellingen te realiseren en dit zowel inhoudelijk als procesmatig. Dit belet niet dat wordt nagegaan of elke opleiding aan een aantal minimumeisen voldoet, die aan de betreffende opleiding worden gesteld vanuit het vakgebied en/of de relevante beroepspraktijk.

2.2 Domeinspecifieke competenties

2.2.1 Gehanteerde input

- Referentiekader van de graduaatsopleiding:
  Assistent in de Psychologie
- Andere brondocumenten:
  - Het Decreet van de Vlaamse Gemeenschap op de Structuur van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen van 2003 (het Structuurdecreet);
  - Opleidingsprofiel Assistenten in de psychologie van de Vlaamse Onderwijsraad;
  - The European Diploma in Psychology by the European Federation of Psychologists' associations;
  - Het gezamenlijk opgestelde referentiekader van de professionele bacheloropleidingen Toegepaste Psychologie.

* De procedure voor het opstellen van het domeinspecifiek referentiekader is beschikbaar op de website van de VLUHR www.vluhr.be (kwaliteitszorg > rapporten).

2.2.2 Beroepsspecifieke competenties

Algemene beroepsgerichte competenties

De beginnende beroepsbeoefenaar:
- kan teamgericht constructief samenwerken met en zich aanpassen aan een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving, daarbij relaties uitbouwend met collega's en zich met hen inzetten voor de ontplooiing van de organisatie waar hij deel van uitmaakt en de actualisatie van het beroep dat hij uitoefent.
- heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op.
- gebruikt beroepsspecifieke inzichten en vereisten bij het zelfstandig en planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen, bij het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten en het toepassen van aangepaste oplossingsstrategieën.
- houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes, beseft de maatschappelijke verantwoordelijkheid inherent aan zijn beroepspraktijk, toont begrip en betrokkenheid ervoor en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes.
- stelt zich op als inter- en multiculturele actor en houdt daarbij rekening met de maatschappelijke en interculturele diversiteit en de daarmee vervlochten sociale en ethische dimensies, ze tegemoet komend met een oplossings- en kwaliteitsgerichte houding en in staat er een beargumenteerde mening over te geven.
- schat zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden in, heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes, kan empathisch inschatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen een organisatie.
- betoont inter-persoonlijke sensitiviteit met oog, zorg en respect voor gevoelens, bevattingsvermogen en opvattingen van anderen en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen.

Beroepsspecifieke competenties

De beginnende beroepsbeoefenaar:
- kan als **psychodiagnosticus** op kritische wijze zowel zelfstandig als in teamverband
  - een psychodiagnostisch stappenplan uitvoeren waaronder exploratie van de vraag,
  - een probleemanalyse doorvoeren en toetsbare hypothesen genereren,
  - op zelfstandige wijze relevante informatie verzamelen via wetenschappelijk onderbouwde methoden,
  - de onderzoeksstrategie opstellen en uitvoeren,
  - komen tot een integratieve verwerking van de resultaten,
  - rapporteren met aanknopingspunten voor indicatiestelling.

- zorgt vanuit een psychodiagnostische besluitvorming en een beroepsspecifieke deskundigheid als **psychologisch dienstverlene**r voor:
  - psychologische begeleiding aan hulpvragers,
  - heldere en objectieve informatie, zowel schriftelijk als mondeling, in de taal van de cliënt,
  - het uitbouwen van een begeleidingsrelatie met de betrokken cliënt,
  - hulp aan de cliënt om inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie, prioriteiten te stellen en zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken en door te voeren, rekening houden met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren,

- ondersteuning bij veranderingsprocessen en opvolging van de voortgang van het veranderingsproces, met aandacht voor hervalpreventie en weerstand tot verandering, en
- professionele bemiddeling tussen de betrokken partijen en/of individuen.

– kan als **organisator-communicator** van activiteiten en projecten binnen het psychologische werkveld optreden en
  - vanuit een innovatieve ingesteldheid tot nieuwe ontwikkelingen en een haalbaar plan van aanpak komen, en
  - de nodige praktische stappen voor de uitvoering ervan correct kunnen inschatten, plannen en communiceren.

– is als **trainer-coach**
  - gericht individuen of groepen kunnen trainen, coachen en opleiden, met het oog op het ondersteunen van de professionele of persoonlijke ontwikkeling,
  - in staat cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen, en
  - kan hiervoor het meest geschikte begeleidingstraject opmaken en uitvoeren.

– is als **preventieactor**
  - in staat om risicogedrag, -groepen en –situaties te detecteren en te analyseren
  - actief gericht zijn op het voorkomen en inperken van psychosociale problemen en het bevorderen van het psychische welbevinden, en
  - preventieve interventies te realiseren en waar nodig door te verwijzen naar geschikte hulpverlenende instanties.

2.3 Besluit

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding zich sterk gebaseerd heeft op het competentieprofiel dat de drie professionele bacheloropleidingen Toegepaste Psychologie gezamenlijk hebben opgesteld. Vermits de te visiteren opleiding ambieert het professionele bachelordiploma Toegepaste psychologie uit te reiken, heeft de commissie zich in eerste instantie gebaseerd op dit competentieprofiel. De commissie vraagt de opleiding om tijdens de visitatie aan te geven hoe ze zich verhoudt tegenover de volgende aanpassingen:

De commissie heeft een aantal beroepsspecifieke competenties naar algemene competenties verschoven omdat zij van oordeel was dat deze als algemene competenties ook van elke beginnende beroepsbeoefenaar mogen worden verwacht.

De rollen interculturele actor, professioneel teamspeler en reflector zijn niet als zodanig behouden. De competenties die hierin vervat zaten zijn verplaatst naar de algemene competenties, omdat zij volgens de commissie geen specifieke 'rollen' uitmaken, maar eerder als algemene competenties kunnen beschouwd worden.

Afhankelijk van het werkgebied waar een beginnend beroepsbeoefenaar zal worden tewerkgesteld, kan hij/zij in meer of mindere mate een van volgende rollen opnemen: psychodiagnosticus, psychologisch dienstverlener, organisator-communicator, trainercoach en preventieactor. De competenties verbonden aan deze rollen dienen daarom volgens de commissie tevens aan bod te komen in de opleiding.

DEEL 2
Opleidingsrapport

CVO PROVINCIE ANTWERPEN
Onderwijsvisitatie
Graduaatsopleiding Assistent in de psychologie

Algemene toelichting bij de graduaatsopleiding Assistent in de Psychologie aan het Centrum voor Volwassenenonderwijs Provincie Antwerpen

Het Centrum voor Volwassenenonderwijs Provincie Antwerpen biedt op vier vestigingen opleidingen aan. De graduaatsopleiding Assistent in de Psychologie wordt aangeboden op de vestiging Plantijn. Op deze vestiging biedt het CVO Provincie Antwerpen naast hoger onderwijs (HBO5) ook Specifieke Lerarenopleidingen (SLO) en een aantal taalmodules aan.

In 1963 werd de opleiding Psychotechnicus opgericht, met als doel op te leiden om tests af te nemen en te interpreteren. In 1983 werd deze opleiding uitgebreid naar een breder werkdomein. In de vorm van avondonderwijs (hoger onderwijs van het korte type of HOKT) of HOSP (hoger onderwijs voor sociale promotie) was ze jarenlang een alternatief voor het hoger (dag)onderwijs, maar wel hieraan gelijkgesteld. In de loop van de jaren 1980 werd de opleiding uitgebreid met een extra jaar om gelijke tred te houden met de equivalente graduaatsopleiding in het hoger (dag)onderwijs, en werd de naam ook identiek: Assistent in de Psychologie. Deze naam werd behouden, ook toen de graduaatsopleidingen aangeboden aan de hogescholen de omvorming maakten naar bacheloropleidingen en de naam bacheloropleiding Toegepaste psychologie aannamen. Vanaf 2008 werden de vroegere HOKT- opleidingen van het HOSP (Hoger onderwijs voor sociale promotie) gerangschikt onder het niveau Hoger Beroepsonderwijs. Het diploma werd als een gevolg hiervan ingeschaald op niveau vijf. Dit nieuwe HBO-niveau werd opnieuw bevestigd door het HBO-sense decreet van 2009.

De opleiding biedt geen afstudeerrichtingen aan. In het academiejaar 2010-2011 schreven 108 studenten zich in.

ONDERWERP 1 DOELSTELLINGEN VAN DE OPLEIDING

Facet 1.1 Niveau en oriëntatie van de professioneel gerichte bachelor

Beoordelingscriteria:
De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:
- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Het oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De opleiding heeft als missie een beroepsgerichte opleiding te bieden aan een zeer specifieke doelgroep: de werkstudent. Als algemene opleidingsdoelstelling stelt ze studenten te willen opleiden tot deskundigen in de psychodiagnostiek en de psychologische hulpverlening in de ruime zin, gericht op zowel individuen als op groepen en organisaties. Dit wil de opleiding doen door competenties te ontwikkelen die nodig zijn voor het vervullen van acht beroepsspecifieke rollen: de psychodiagnosticus, de psychologische dienstverlener, de trainer-coach, de organisator/communicator, de preventieactor, de interculturele actor, de professionele teamspeler en de reflector. Deze acht beroepsspecifieke rollen neemt de opleiding over van het competentieprofiel dat de drie professionele bacheloropleidingen Toegepaste psychologie in Vlaanderen gezamenlijk hebben opgesteld.

Het is de commissie duidelijk dat de opleiding in het opleidingsprofiel het niveau van een professionele bacheloropleiding, ofwel niveau zes in het Europese kwalificatiekader (EQF) nastreeft. Uit het ZER blijkt dat de opleiding in het verleden inspanningen heeft gedaan om per opleidingsonderdeel na te gaan of in het programma het juiste niveau wordt beoogd. In 2006-2007 heeft de opleiding binnen het kader van een EVC-EVK HOSP project van de VLOR een vergelijking gemaakt tussen de opleiding Assistent in de Psychologie en de PBA Toegepaste Psychologie van de Lessius Hogeschool. Hieruit bleek dat de opleiding in de meeste modules een niveau 3 bereikte van het toenmalige raamwerk CEDEFOP, waaraan destijds alle hogeronderwijsopleidingen buiten de universiteit moesten voldoen. In 2008 is in overleg met de professionele bacheloropleiding Toegepaste psychologie van de Lessius Hogeschool een verbeteringstraject voorgesteld om het niveau van de doelstellingen per opleidingsonderdeel te verhogen tot op het gewenste niveau zes van het EQF.

De commissie stelt echter vast dat de opleiding decretaal gebonden is aan de leerplandoelstellingen uit het leerplan van de graduaatsopleiding Assistent in de Psychologie (2007). Om inzichtelijkte maken dat de leerplandoelstellingen van de opleiding aansluiten bij de algemene en algemeen beroepsgerichte competenties voor de professionele bacheloropleidingen, heeft de opleiding voor de algemene en de beroepsgerichte competenties aangegeven hoe de leerplandoelstellingen hiermee overeenkomen (zie ook facet 1.2).

Niettemin zit de opleiding, vermits het een graduaatsopleiding betreft, momenteel nog vast aan de leerplandoelstellingen die geformuleerd zijn op niveau vijf van het Europese kwalificatiekader. Het feitelijk hanteren van de decretaal vastgelegde leerplandoelstellingen en het gelijktijdig ambiëren van competenties op niveau zes, overgenomen uit uiteenlopende bronnen, schept volgens de commissie heel wat onduidelijkheid rond het opleidingsprofiel (zie ook facet 1.2). De commissie dringt erop aan een coherent opleidingsprofiel op te stellen dat volledig beantwoordt aan niveau zes. Ze raadt aan hierbij ondersteuning te vragen van de Plantijnhogeschool, waarmee al samenwerking bestaat.

De commissie stelt vast dat doelstellingen omtrent internationalisering zeer summier zijn geformuleerd. De opleiding geeft aan realistisch te willen zijn, gezien de moeilijkheden voor hun specifieke studentenpubliek om een (langdurige) buitenlandervaring op te doen. Wel wil de opleiding meer inzetten op internationalisation@home, onder andere ondersteund door een nauwere samenwerking met de Plantijnhogeschool. De commissie vindt deze ambitie echter nog te weinig terug in de opleidingsdoelstellingen. Ze vraagt de opleiding haar doelstellingen met betrekking tot internationalisering te expliciteren.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie vraagt de opleiding om werk te maken van het formuleren van een coherent opleidingsprofiel dat volledig beantwoordt aan niveau zes van het EQF.
- De commissie vraagt de opleiding haar doelstellingen met betrekking tot internationalisering te expliciteren.

Facet 1.2 Domeinspecifieke eisen

Beoordelingscriteria:
- De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties van de student) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereglementeerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.
- Voor professioneel gerichte bacheloropleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Oordeel van de visitatiecommissie: **onvoldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Naast het decretaal vastgelegde leerplan, het competentieprofiel van de professionele bacheloropleidingen Toegepaste psychologie en het Europese kwalificatiekader niveau zes beschrijft de opleiding in het ZER ook het beroepsprofiel van Assistent in de Psychologie, opgesteld door de VLOR, als bron voor het tot stand komen van haar opleidingsprofiel. De veelheid aan input bij het tot stand komen van de doelstellingen van de opleiding, leidt volgens de commissie tot een overvloed aan competenties en tot onduidelijkheid over de werkelijke opleidingsdoelstellingen (zie ook facet 1.1). De opleiding geeft tijdens de gesprekken aan feitelijk vast te zitten aan de decretaal vastgelegde leerplandoelstellingen, maar ondertussen het competentieprofiel van de bacheloropleidingen Toegepaste psychologie met de acht rollen en 42 competenties te ambiëren. Om aan te tonen dat de opleiding haar ambitie om het competentieprofiel van de bacheloropleidingen te bereiken, waarmaakt, heeft ze per rol van het competentieprofiel aangegeven welke leerplandoelstellingen hiermee overeenkomen. De commissie is echter niet overtuigd door

deze vergelijking, waarbij de acht rollen en de onderliggende competenties volgens haar tot een aantal referentiepunten uit de leerplandoelstellingen worden herleid. Hierdoor blijft het volgens de commissie onduidelijk of de opleiding het competentieprofiel van de professionele bachelors Toegepaste psychologie ook daadwerkelijk onderschrijft en hanteert (zie ook facet 2.1). De commissie vraagt dat de opleiding duidelijke keuzes maakt bij het opstellen van een eigen opleidingsprofiel, vertrekkende vanuit een gedragen visie, en hierbij niet te overdreven ambitieus is in het aantal competenties dat ze voor ogen houdt. De commissie stelt immers vast dat het competentieprofiel van de bacheloropleidingen Toegepaste psychologie erg ambitieus is opgesteld, met 42 competenties verdeeld over acht rollen. Bovendien is ze van mening dat niet alle acht rollen typisch psychologische beroepsrollen zijn, zoals deze van interculturele actor of van reflector. Anderzijds heeft de opleiding al tijdens het bezoek een eerste oefening gemaakt om haar eigen profiel te verduidelijken aan de hand van tien kerncompetenties, waarin ze de link met de acht rollen legt. De commissie waardeert deze inspanning.

Door het overnemen van het competentieprofiel van de professionele bacheloropleidingen Toegepaste psychologie, en het vergelijken ervan met de leerplandoelstellingen, vindt automatisch een vorm van benchmarking plaats met aanverwante opleidingen in Vlaanderen. Verder vergelijkt de opleiding zich met de opleiding Orthopedagogie binnen het departement Sociaal-agogisch werk. Hieruit blijkt een aantal gelijkenissen, maar ook een aantal aspecten waaruit de specificiteit van de opleiding Assistent in de Psychologie naar voor komt: zoals het werken rond psychisch (dis-) functioneren en de nadruk op interculturele communicatie, kritische reflectie en teamgedrag.

De commissie stelt vast dat geen actieve en structurele betrokkenheid van het werkveld is georganiseerd bij het opstellen van het competentieprofiel van de opleiding. De opleiding geeft aan dat door de ervaring van de OP-leden, waarvan het merendeel actief is in het werkveld, een toets met de praktijk plaatsvindt. Voor het werkveld dat betrokken is bij de stage- en/of eindwerkbegeleiding heeft de opleiding een brochure opgesteld ter kennismaking met de opleidingsdoelstellingen. De commissie is echter van mening dat de opleiding baat zou hebben bij de actieve input van het werkveld bij het tot stand komen van een aangepast opleidingsprofiel. Ze raadt daarom aan het werkveld actief te betrekken bij het evalueren en aanpassen van de doelstellingen.

De opleiding vermeldt de doelstellingen op de website en per opleidingsonderdeel op de ECTS-fiches. Daarnaast organiseert ze vijf infomomenten doorheen het jaar. Ook op de startavond voor nieuwe studenten worden de doelstellingen toegelicht. Uit de gesprekken met de studenten blijkt echter een geringe kennis van die doelstellingen. Vooral de kennis van de acht rollen en de competenties die hieronder vallen, schiet tekort. De commissie vraagt na te gaan hoe de kennis van de studenten bij de doelstellingen kan worden verhoogd, opdat het opleidingsprofiel een levend instrument wordt doorheen de hele opleiding.

Nieuwe OP-leden krijgen het opleidingsprofiel en het leerplan, en de voor hun module ontwikkelde ECTS-fiche. Ook hier stelt de commissie vast dat de OP-leden geen goed overzicht hebben van alle doelstellingen. De commissie is evenwel van mening dat de onduidelijkheid over het feitelijke opleidingsprofiel de kennis van en de betrokkenheid met de opleidingsdoelstellingen bemoeilijkt. De opleiding geeft in het ZER zelf aan dat het gebruik van de doelstellingen door de OP-leden en de studenten uitvoeriger en consequenter kan. De commissie vraagt na te gaan hoe de kennis en betrokkenheid van de OP-leden bij de doelstellingen kan worden verhoogd, zodat ze hun onderwijs actief kunnen vormgeven op basis van de doelstellingen.

Hoewel de opleiding geen afstudeerrichtingen aanbiedt, blijkt uit het opleidingsprofiel een duidelijke gerichtheid op drie werkvelden: het psychopedagogische werkveld, het klinisch-psychologische werkveld, en het arbeids- en organisatiepsychologische en consumentenwerkveld.

De commissie is positief over de verwijzing naar de bestaande beroepsprofielen Assistent in de Psychologie (cf. supra) en de aandacht voor het praktijkgericht functioneren in de drie werkvelden.

Aanbevelingen ter verbetering:

- De commissie vraagt dat de opleiding duidelijke keuzes maakt bij het opstellen van een coherent opleidingsprofiel, vertrekkende vanuit een gedragen visie, en hierbij niet te ambitieus is in het aantal competenties dat ze voor ogen houdt.
- De commissie raadt de opleiding aan het werkveld actief te betrekken bij het evalueren en aanpassen van haar doelstellingen.
- De commissie vraagt na te gaan hoe de kennis van de studenten bij de doelstellingen kan worden verhoogd.
- De commissie vraagt na te gaan hoe de kennis en betrokkenheid van de OP-leden bij de doelstellingen kan worden verhoogd.

Oordeel over onderwerp 1, doelstellingen van de opleiding: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 1.1	niveau en oriëntatie	voldoende
facet 1.2	domeinspecifieke eisen	onvoldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

De visitatiecommissie maakt een positieve afweging, en stelt dat de opleiding voldoende potentieel heeft om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen.

De commissie heeft begrip voor de dubbelzinnige situatie waarin de opleiding zich bevindt, waarbij ze enerzijds vastzit aan decretaal opgelegde bepalingen voor een graduaatsopleiding, en anderzijds de ambitie heeft om een professionele bacheloropleiding aan te bieden. Verder stelt de commissie vast dat de opleiding al tijdens het bezoek en op basis van de opmerkingen van de commissie een eerste aanzet ter verbetering van het opleidingsprofiel geeft. De commissie put vertrouwen uit de vaststelling dat er voldoende expertise binnen de opleiding aanwezig is en dat het werkveld, de OP-leden en de studenten zich bereid tonen om actief mee te werken aan de ontwikkeling van een aangepast en coherent opleidingsprofiel.

ONDERWERP 2 PROGRAMMA

Facet 2.1 Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma

Beoordelingscriteria:
- Het programma is een adequate concretisering van de eindkwalificaties van de opleiding qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.
- De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.
- De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Oordeel van de visitatiecommissie: **onvoldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Uit het ZER leert de commissie dat de opleiding in het academiejaar 2008-2009 overstapte van een lineair naar een modulair curriculum. In dit modulaire systeem kunnen de studenten afzonderlijke modules opnemen, wat meer flexibiliteit toelaat (zie ook facet 2.3). Het modeltraject omvat zeven semesters. De opleiding biedt theoretische basismodules (sociologie, filosofie, economie en recht), psychologische basismodules (algemene psychologie, pedagogie, ontwikkelingspsychologie, differentiële psychologie en sociale psychologie) en basismethodiek (statistiek, psychodiagnostische methoden, wetenschappelijk denken en gesprekstechnieken) aan. De studenten komen in aanraking met de praktijk tijdens de modules 'verkenning werkvelden', 'theorie en thema', en de practica en werkcolleges. Daarnaast kunnen de studenten vijf keuzemodules kiezen uit een aanbod van twaalf. In de laatste fase van het modeltraject is een stage voorzien en start de student met de voorbereidingen op het schrijven van een eindwerk.

De opleiding heeft een competentiematrix opgesteld waarbij ook per opleidingsonderdeel aangegeven staat welke competenties uit een van de acht rollen erin aan bod komt. In de ECTS-fiches beschrijft de opleiding per module de beoogde competenties, maar wordt geen melding meer gemaakt van de acht rollen. Zoals al aangegeven, blijkt tijdens de gesprekken dat het curriculum vastzit aan de decretaal vastgelegde leerplandoelstellingen. Dit heeft tot gevolg dat de opleiding de inhoud van de modules wel kan aanpassen, maar niet de omvang of de benaming ervan. Hierdoor komen de acht rollen niet expliciet aan bod in het programma en blijft het volgens de commissie onduidelijk hoe het competentieprofiel, gebaseerd op dat van de drie bacheloropleidingen Toegepaste psychologie, wordt vertaald in het curriculum. Dit blijkt ook uit de gesprekken met de studenten, die niet bekend zijn met hoe de rollen passen bij de modules. De opleiding geeft tijdens de gesprekken aan dat zij het omvormingsproces naar een curriculum waarin het opleidingsprofiel adequaat wordt vertaald, verder wil zetten (cf. infra). De commissie raadt de opleiding aan om eerst een coherent en gedragen opleidingsprofiel op te stellen (zie facet 1.2), waarbij ze onderscheidt wat noodzakelijk is voor het behalen van niveau zes, en vervolgens een programma uit te werken dat toelaat de doelstellingen uit het meer realistische en coherente opleidingsprofiel te behalen. Hoewel het programma, vooral omwille van het incoherente en ambitieuze opleidingsprofiel, momenteel niet toelaat alle vooropgestelde doelstellingen te behalen, laat het volgens de commissie wel toe het gewenste niveau te behalen (zie ook facet 6.1).

De commissie waardeert het dat de opleiding werk wil maken van de optimalisatie van de vertaling van de opleidingsdoelstellingen in het programma. Zo nemen enkele OP-leden het initiatief om aan de doelstellingen gedragsindicatoren te koppelen (zie ook facet 2.7). De commissie mist hierbij echter een systematische aanpak en coördinatie. Ze vraagt vanuit onderwijskundige

systematiek een programma te maken: vertrekkende vanuit de doelstellingen, naar de vertaling in gedragsindicatoren, naar de geschikte vakinhouden en werkvormen tot en met de aangepaste evaluatievormen. De commissie vraagt hierbij aandacht voor het betrekken van minstens alle OP-leden, maar ook de studenten en het werkveld.

De commissie stelt vast dat internationale aspecten te weinig aan bod komen in het programma. De opleiding geeft aan dat het moeilijk is om werkende studenten, vaak met een gezin, een (langdurige) buitenlandervaring te laten opdoen. De opleiding geeft aan dit als een prioritair aandachtspunt te beschouwen en rekent hiervoor mede op de samenwerking met de Plantijnhogeschool. Ze vermeldt een aantal initiatieven, zoals het Grundtvigproject, en contacten in Frankrijk en Nederland met het oog op kortdurende uitwisselingen, alsook haar ambitie omtrent internationalisation@home. De commissie stelt echter vast dat deze initiatieven nog te weinig concreet zijn. Ze vraagt de internationalisering binnen de opleiding vorm te geven op maat van de werkstudent. De commissie raadt aan de samenwerking met de Plantijnhogeschool betreffende internationalisering ook effectief op te starten. Binnen de Plantijnhogeschool bestaat al samenwerking tussen de bacheloropleiding Orthopedagogie en soortgelijke opleidingen van de Fontyshogeschool in Nederland. De opleiding zou hier gebruik van kunnen maken voor het opzetten van kortdurende uitwisselingen, die wel zouden passen voor werkstudenten. De commissie denkt verder aan het uitbouwen van initiatieven omtrent internationalisation@home, het aanbieden van anderstalige vakliteratuur, het organiseren van korte buitenlandse ervaringen, het participeren aan internationale conferenties, zoals ICAP, en het voorzien van internationale vormen van input in de opleiding ondersteund door ICT, zoals videoconferenties en virtuele mobiliteit.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie raadt de opleiding aan om vanuit een realistisch en coherent opleidingsprofiel een programma uit te werken dat toelaat alle doelstellingen uit het opleidingsprofiel te behalen.
- De commissie vraagt vanuit een onderwijskundige systematiek en met betrokkenheid van alle stakeholders het programma vorm te geven vertrekkende vanuit de doelstellingen, naar de vertaling in gedragsindicatoren, de geschikte vakinhouden en werkvormen, tot en met de aangepaste evaluatievormen.
- De commissie vraagt de internationalisering binnen de opleiding vorm te geven op maat van de werkstudent.

Facet 2.2 Eisen professionele gerichtheid van het programma

Beoordelingscriteria:
- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek.
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline.
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De commissie stelt vast dat de praktijkgerichtheid van de OP-leden en de werkervaring van de studenten worden benut en een meerwaarde hebben. De studenten waarderen de heterogene groepen en de interactie die hieruit voortvloeit. OP-leden, die meestal deeltijds actief zijn in het

werkveld, spannen zich in om door middel van casussen en oefeningen ontleend aan de beroepspraktijk de theorie onmiddellijk toe te passen. De opleiding nodigt gastdocenten uit, zodat aspecten van de actuele praktijk aan bod komen binnen de opleiding. Studenten komen in aanraking met de beroepspraktijk via het opleidingsonderdeel 'verkenning werkvelden' en via de practicumlessen, de werkcolleges en de stages. De studenten blijken tevreden over de praktijkgerichtheid al vroeg in de opleiding.

Toch vraagt de commissie nog meer aandacht voor de interactie tussen theorie en praktijk, die volgens haar slechts tot stand kan komen wanneer theoretische inzichten toegepast worden in dagdagelijkse praktijkervaringen, met voldoende ruimte voor kritische reflectie. Ervaringen met de actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk tijdens de opleiding zijn volgens de commissie eerder beperkt. Ook het werkveld geeft aan dat de afgestudeerden meer domeinspecifieke praktijkervaring zouden mogen bezitten. De commissie vraagt meer inspanningen van de opleiding om de studenten meer domeinspecifieke praktijkervaring te laten opdoen.

De opleiding start op het einde van het tweede jaar met de voorbereiding op de stage. Via de module 'verkenning werkvelden' kunnen de studenten zich oriënteren. Deze module omvat een observatie van twee dagen per werkveld voor twee werkvelden en een interview over het derde werkveld. De commissie is positief over deze kennismakingsmomenten. In het begin van het derde jaar krijgen alle studenten een stagebundel, die de stagebegeleider toelicht. De studenten kiezen zelf hun stageplaats en leggen hem ter goedkeuring voor aan het stageteam. De opleiding hecht belang aan het leereffect tijdens een stage. Dit betekent dat het geen observatiestage mag zijn en dat het werk niet te dicht mag aansluiten bij het echte werk van de werkstudent. Uit de gesprekken met de studenten blijkt dat het zoeken van een stageplaats niet evident maar wel zeer leerrijk is. De stage telt voor 16 studiepunten en omvat standaard 280 uur aanwezigheid op de stageplaats zelf. Studenten met relevante werkervaring kunnen een gedeeltelijke vrijstelling van de stage krijgen. De studenten zijn vrij om het stagemoment te kiezen.

Iedere student heeft een stagebegeleider (lid van stageteam) en een stagementor (op de stageplaats). De stagementor moet minstens een bachelordiploma hebben. De stagebegeleiding gebeurt aan de hand van een plan dat wordt opgemaakt voorafgaand aan de stage, een verslag waarin de student bijhoudt wat hij/zij leert tijdens de stage en opvolging via een tussentijds bezoek. Daarnaast kan de student altijd terecht voor vraaggestuurde begeleiding bij zijn/haar stagebegeleider De studenten geven tijdens de gesprekken aan tevreden te zijn over de begeleiding van hun stage, en waarderen de vrijheid bij het kiezen van een stageplek. Het werkveld blijkt positief over de organisatie van de stage en de begeleiding vanuit de opleiding. De commissie is van mening dat de stages een relevante leerervaring voor de studenten zijn. Ze suggereert nog sterker de link te leggen tussen de inhoud van de stage en die van de andere opleidingsonderdelen, in het bijzonder onderzoeksgerelateerde literatuur, om doelstellingen als kritische reflectie en zelfstandig nadenken te stimuleren.

In de opleiding Assistent in de psychologie wordt het eindwerk opgevat als een onderzoek gebaseerd op een literatuurstudie, met veel aandacht voor aspecten als het opzoeken, het kritisch nadenken en het logisch redeneren. De opleiding geeft tijdens de gesprekken aan dat vooral kennisverwerving en -verdieping aan bod moeten komen in het eindwerk. De koppeling van het eindwerk aan de stage is volgens de opleiding niet noodzakelijk, omdat de link met de praktijk al voldoende aan bod komt in andere opleidingsonderdelen. De meeste studenten kiezen een nieuw onderwerp om verschillende domeinen te leren kennen. Naast de begeleiding door een vast OP-lid, dat instaat voor de supervisie van alle scripties, moeten de studenten zelf een begeleider zoeken, bij voorkeur iemand uit het werkveld. De onderzoeksvraag komt tot stand in overleg met deze externe begeleider. De interne begeleiding bestaat uit een deel collectieve toelichting over

het schrijven van een wetenschappelijk verantwoord werk en vraaggestuurde individuele begeleiding. De studenten blijken tevreden over de eindwerkbegeleiding.

De commissie is van mening dat het concept 'eindwerk' te veel focust op het uitvoeren van een literatuurstudie, en dat het kritisch leren stellen van vragen en het beantwoorden van een onderzoeksvraag hierin te weinig aan bod komt.. Het uitvoeren van een litteratuurstudie kan op zich wel, maar de beschrijving van een systematisch zoekproces, een eigen interpretatie en een conclusie is hierin essentieel. De commissie vraagt de opleiding na te denken over een nieuw concept 'eindwerk', waarin meer aandacht is voor het formuleren van een onderzoeksvraag die aanzet tot kritische reflectie en creatief oplossingsgericht denken. Het ontwikkelen van toegepast onderzoek en dienstverlening binnen de opleiding (cf. infra) zou volgens de commissie positieve input geven aan het concept 'eindwerk' en de begeleiding ervan. Ook de koppeling van de stage aan het eindwerk kan volgens de commissie een positief effect hebben op het eindwerk en bovendien de praktijkervaring binnen de opleiding versterken. De commissie vraagt duidelijke richtlijnen op te stellen voor de studenten met betrekking tot de noodzakelijke stappen in het scriptieproces (formuleren onderzoeksvraag, steekwoorden voor literatuur-search opstellen, uitkomsten samenvatten) en de structuur van het verslag (bijvoorbeeld introductie; waar gaat het over – wat weten we al – wat weten we nog niet – wat gaan we doen?, methode, resultaten, discussie/conclusie).

De commissie oordeelt dat het gebruik van onderzoeksgerelateerde (anderstalige) vakliteratuur en tests binnen de opleiding tekortschiet, al biedt de elektronische toegang via het EMI goede perspectieven. Ze stelt vast dat het aanbieden van lesmateriaal en cursussen vooral de verantwoordelijkheid van de OP-leden zelf is. Studenten krijgen wel de mogelijkheid het lesmateriaal te evalueren bij de beoordeling per opleidingsonderdeel, maar de resultaten van deze evaluaties leiden niet tot opleidingsbreed overleg over de kwaliteit van het lesmateriaal. De opleiding spreekt tijdens de gesprekken de ambitie uit om alle cursussen te screenen. De commissie moedigt de opleiding aan hiervan werk te maken en het gebruik van onderzoeksgerelateerde vakliteratuur in de opleiding te stimuleren.

De commissie stelt vast dat er in de meeste opleidingsonderdelen wel aandacht is voor de inbreng van toegepast onderzoek voor het vakgebied, maar dat de structurele participatie aan toegepast onderzoek of maatschappelijke dienstverlening onvoldoende aanwezig blijft. Binnen de opleiding bestaat een aantal kleinschalige initiatieven rond maatschappelijke dienstverlening: voordrachten vanuit de opleiding worden opengesteld, de opleiding organiseert HBO5-inleefdagen, en een OP-lid biedt bijspijkercursussen statistiek aan. De betrokkenheid van of de return naar studenten bij deze initiatieven is volgens de commissie echter minimaal. De opleiding erkent dat deelname aan toegepast onderzoek en dienstverlening een aandachtspunt is. De commissie vraagt hierin te investeren, met als doel de indaling van toegepast onderzoek en maatschappelijke dienstverlening in de opleiding.

Aanbevelingen ter verbetering:

- De commissie vraagt een aangepast concept 'eindwerk' te formuleren, eventueel in overleg met de Plantijnhogeschool, en de stage meer in verband te brengen met het eindwerk, zodat in het eindwerk elementen van praktijkgericht onderzoek geïncorporeerd worden.
- De commissie vraagt de opleiding het gebruik van onderzoeksgerelateerde vakliteratuur in de opleiding meer te stimuleren.
- De commissie vraagt te investeren in toegepast onderzoek en maatschappelijke dienstverlening, met het oog op de indaling ervan in de opleiding.

Facet 2.3 Samenhang van het programma

Beoordelingscriterium:
- Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend opleidingsprogramma.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De opleiding hanteert een semestersysteem met per semester een zestal modules die volgens de opleiding samenhangen qua inhoud en/of niveau. In de eerste semesters worden algemene vakken aangeboden om een brede basisvorming te voorzien. In de volgende semesters vindt kennismaking met de drie grote werkvelden en met ondersteunende methodieken plaats in de beroepsspecifieke modules. In de laatste semesters is er ruimte voor de verdieping in een werkveld via het opnemen van keuzevakken, de stage en het eindwerk. De commissie is van mening dat de onderlinge samenhang in het modeltraject aanwezig is, maar raadt aan om het programma op te bouwen vanuit een duidelijk kader, bijvoorbeeld aan de hand van de rollen of de werkvelden.

Veel studenten wijken echter af van het modeltraject. Het modulaire onderwijs laat een dergelijke flexibiliteit toe. De opleiding overhandigt deelcertificaten per afgesloten module, en de student kan zich inschrijven voor modules die eender waar in het modeltraject gepland staan, rekening houdend met de volgtijdelijkheid voorzien in het opleidingstraject. Deze flexibiliteit wordt geapprecieerd door studenten die slechts enkele opleidingsonderdelen willen opnemen of hun eigen tempo willen bepalen. Anderzijds heeft de lichte volgtijdelijkheid tot gevolg dat studenten opleidingsonderdelen kunnen opnemen zonder dat ze hiervoor de nodige basiskennis bezitten. Uit de gesprekken blijkt dat de OP-leden zich hieraan aanpassen door leerstof te herhalen, tot ongenoegen van studenten die wel in het modeltraject zitten. De opleiding wil graag enkele opleidingsonderdelen ontdubbelen, om zo tegemoet te komen aan de verschillende instroommomenten, maar ontbeert hiertoe de nodige middelen. De trajectbegeleiding raadt naar eigen zeggen de studenten zo veel mogelijk aan het modeltraject te volgen. De commissie vraagt naast deze inspanningen ook structurele maatregelen te nemen, bijvoorbeeld door voor meer opleidingsonderdelen strikte volgtijdelijkheid op te leggen, of door het clusteren van opleidingsonderdelen in een module.

De verantwoordelijkheid voor de invulling van de opleidingsonderdelen ligt vooral bij de OP-leden zelf. Uit de gesprekken blijkt dat de opleidingscoördinator waakt over de samenhang en de volgtijdelijkheid. De commissie stelt echter vast dat het overleg onder OP-leden met betrekking tot de afstemming van de leerinhouden op elkaars opleidingsonderdelen te zeer informeel en te weinig gestructureerd plaatsvindt. Zo rekent de opleiding er onder andere op dat de studenten zelf aangeven wanneer de volgtijdelijkheid niet optimaal is. De commissie vraagt gestructureerde afstemming onder OP-leden te organiseren over de inhoud van de opleidingsonderdelen.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie raadt aan om het programma op te bouwen vanuit een duidelijk kader (bijvoorbeeld rollen of werkvelden, thema's, leerlijnen, …).
- De commissie vraagt meer inspanningen te doen om studenten het modeltraject te laten volgen.
- De commissie vraagt gestructureerde afstemming onder OP-leden over de inhoud van de opleidingsonderdelen.

Facet 2.4 Studieomvang

Beoordelingscriterium:
- De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de studieomvang, bachelor: tenminste 180 studiepunten

Oordeel van de visitatiecommissie: **oké**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De graduaatsopleiding bestaat uit 7 semesters van elk tussen 16 en 30 studiepunten. In totaal wordt een opleidingsprogramma georganiseerd van 180 studiepunten. De opleiding voldoet hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een professioneel gerichte bachelor.

Aanbevelingen ter verbetering:
/

Facet 2.5 Studietijd

Beoordelingscriteria:
- De werkelijke studietijd wordt getoetst en sluit aan bij de normen vastgesteld krachtens decreet.
- Het programma is studeerbaar doordat factoren, die betrekking hebben op dat programma en die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De opleiding rekent per studiepunt 10 lestijden. Indien modules meer verwerkingstijd vergen of bijkomende opdrachten bevatten, kunnen 40 lestijden theorie ook 5 studiepunten betekenen. Voor de omzetting van lestijden naar studiepunten, en studiepunten naar studietijd baseert de opleiding zich op literatuur hierover. Verder voert de opleiding een kwalitatief onderzoek naar de studielast bij starters, en toetsen de OP-leden voortdurend informeel de studeerbaarheid van het programma af. De opleiding is recent ook gestart met een proefproject om de studielast op een kwantitatieve manier in kaart te brengen. In twee modules werd een tijdsmeting uitgevoerd volgens de methodiek van studietijdmetingen aan de Associatie Universiteit Hogescholen Antwerpen. De opleiding geeft mee dat de resultaten hiervan besproken werden met de OP-leden. De commissie stelt vast dat de (kwantitatieve) studietijdmetingen nog maar recent zijn opgestart, waardoor er tot nu toe nog te weinig met de resultaten werd gedaan. De commissie vraagt de opleiding om de studietijd per opleidingsonderdeel ook via kwantitatieve metingen systematisch in kaart te brengen en, indien nodig, de resultaten te vertalen in een aanpassing van het aantal studiepunten voorzien per opleidingsonderdeel.

Sinds 2006 werkt de opleiding aan de verhoging van het aantal studiepunten; zo is het aantal studiepunten in het eerste jaar recent gestegen van 41 naar 60. De gesprekken met studenten en alumni bevestigen dat ook de studielast de voorbije jaren gestegen is. Het modeltraject wordt door de meeste studenten als erg zwaar omschreven, vooral door de combinatie van werk en/of

gezin (zie ook facet 6.2). Studenten die ervaring hebben met een bacheloropleiding, ervaren de studielast in deze opleiding als vergelijkbaar.

De commissie stelt vast dat de opleiding aandacht heeft voor het wegnemen van studiebelemmerende factoren. Daartoe voert de opleiding klasgesprekken om studiebelemmerende factoren in kaart te brengen. Hieruit kwam onder andere naar voor dat niet-aangekondigde opdrachten tijdens een drukke periode van het jaar een goede inschatting en spreiding van de studielast verhinderen. De opleiding heeft dit opgenomen door aan OP-leden te vragen om bij het begin van de lessenreeks aan te geven welke extra opdrachten wanneer zullen worden gegeven, inclusief een raming van de tijdskosten.

Als studiebevorderende factoren vermeldt de opleiding het laagdrempelige contact met de OP-leden, het berichtensysteem op het elektronische leerplatform, de toegang tot de leermiddelen via de elektronische leeromgeving, de vroege bekendmaking van lessen- en examenrooster en de studiebegeleiding op maat van de werkstudent (zie ook facet 4.2). De commissie stelt vast dat de opleiding zich aanpast aan het ritme van de werkstudent, onder andere door het organiseren van avondonderwijs, het aanbieden van gecombineerd leren en de uitwerking van een modulair curriculum.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie vraagt de opleiding de studietijd per opleidingsdeel ook via kwantitatieve metingen systematisch in kaart te brengen en, indien nodig, de resultaten te vertalen in een aanpassing van het aantal studiepunten voorzien per opleidingsonderdeel.

Facet 2.6 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Beoordelingscriteria:
- Het didactisch concept is in lijn met de doelstellingen.
- De werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Het didactische concept steunt volgens de opleiding op vier pijlers. De eerste pijler is de beginsituatie van de werkende cursist: er zijn minder contactmomenten mogelijk en het is niet evident om opdrachten op te leggen. Anderzijds wordt de voorkennis van de cursisten benut en wordt ruimte gegeven aan hun inbreng. De opleiding gaat ervan uit dat een deel van de algemene en algemeen beroepsgerichte competenties bij een aantal studenten al verworven is. Volgens een concentrisch model wil de opleiding vertrekken van de algemene competenties, en die door de OP-leden en afhankelijk van de ervaring van de studenten per opleidingsonderdeel vertalen in specifieke competenties. De tweede pijler is de beoogde kwaliteit van het leerproces, met een opbouw naar zelfsturend en autonoom leren, met aandacht voor attitude en persoonlijke ontwikkeling en met transfergericht werken. De derde pijler is het creëren van een krachtige leeromgeving met evenwicht tussen theorie en praktijk, met een opbouw in complexiteit, met werkelijkheidsnabijheid en met aandacht voor nieuwe werkvormen. De vierde pijler is het competentiegericht evalueren. Het didactische concept is in lijn met dat van de provinciale scholen, vertaald naar de graduaatsopleiding, en aangepast aan de eigenheid van het centrum. De commissie stelt vast dat de opleiding een didactisch concept heeft uitgewerkt op maat van de werk-

student. Ze suggereert de opleiding om na te denken over andere inspiratiebronnen bij het verder optimaliseren ervan.

Om een krachtige leeromgeving te creëren, stimuleert de opleiding volgens het ZER het gebruik van interactieve en toepassingsgerichte werkvormen, realistische gevalsstudies, rollenspel en ervaringoefening. De commissie is positief over de variatie aan werkvormen die gehanteerd worden binnen de opleiding, maar merkt op dat het initiatief voor de keuze van de werkvorm bij de individuele OP-leden ligt. De commissie vraagt structureel overleg over het gebruik van de werkvormen. Daarnaast stelt de commissie zich vragen bij de minimaal 70 procent verplichte aanwezigheid tijdens de contacturen, die volgens haar nog te veel worden ingevuld met kennisoverdracht. Ze vraagt te zoeken naar een meer interactieve invulling van de contacturen.

Voor iedere module biedt de opleiding naar eigen zeggen een handboek en/of cursus aan, alsook aanvullend materiaal, zoals een elektronische presentatie, recente artikels, websitelinks of filmfragmenten. Het cursusmateriaal is volgens de commissie eerder wisselend van kwaliteit. Ze vraagt om via structureel overleg met alle OP-leden de kwaliteitsbewaking en de afstemming van de leermiddelen te waarborgen.

De opleiding benadrukt verder het belang dat ze hecht aan het gebruik van de elektronische leeromgeving voor haar doelpubliek. Hierdoor kan interactie met het OP ook naast de contacturen plaatsvinden. De commissie stelt tijdens het bezoek vast dat de elektronische leeromgeving wordt gebruikt, voor een beperkt aantal opleidingsonderdelen zelfs zeer uitgebreid, maar is van mening dat deze meer veralgemeend als een echt interactief leerplatform kan worden gehanteerd door alle OP-leden.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie vraagt om via structureel overleg met alle OP-leden de kwaliteitsbewaking en de afstemming van de werkvormen en -middelen te waarborgen.
- De commissie raadt aan te zoeken naar een meer interactieve invulling van de contacturen.
- De commissie vraagt de opleiding het elektronische leerplatform nog meer als een echt interactief leerplatform te laten gebruiken door alle OP-leden.

Facet 2.7 Beoordeling en toetsing

Beoordelingscriterium:
- Door de beoordelingen, toetsingen en examens wordt adequaat en voor studenten inzichtelijk getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma hebben gerealiseerd.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De OP-leden vullen op de ECTS-fiches in welke toetsvormen ze hanteren voor een bepaald opleidingsonderdeel. De opleidingscoördinator kijkt alle ECTS-fiches na om het overzicht op de gebruikte toetsvormen binnen de opleiding te bewaken. De commissie stelt echter vast dat weinig onderlinge afstemming plaatsvindt over het geheel van de gebruikte evaluatievormen. Daarnaast mist de commissie een toetsbeleid waarin de link tussen de competenties uit het opleidingsprofiel en de evaluatievormen wordt geëxpliciteerd. De opleiding geeft tijdens de gesprekken aan het competentiegericht toetsen en het opstellen van gedragsindicatoren aan de hand van de competenties uit het opleidingsprofiel als een prioriteit te beschouwen. Ze denkt

bijvoorbeeld aan het opstellen van een toetscompetentiematrix. Uit de gesprekken blijkt dat een aantal OP-leden gedragsindicatoren heeft geformuleerd en hierover communiceert bij de start van zijn opleidingsonderdeel. De commissie vraagt een toetsbeleid te ontwikkelen waarin de link tussen de competenties uit het opleidingsprofiel en de evaluatievormen wordt geëxpliciteerd, door bijvoorbeeld voor alle opleidingsonderdelen gedragsindicatoren op te stellen. Verder vraagt ze hierover op een meer formele wijze te communiceren, bijvoorbeeld op de ECTS-fiches.

Het niveau van de examens voldoet volgens de commissie. Ze waardeert het dat een aantal OP-leden in de examinering van hun opleidingsonderdeel ernaar streeft de koppeling met de praktijksituatie te leggen. De commissie stelt vast dat de kwaliteit van de toetsing over het algemeen in orde is. Ze mist echter een structurele kwaliteitscontrole op de toetsing en vraagt deze te realiseren.

De studenten blijken goed op de hoogte van de toetsvormen en van wat verwacht wordt op de examens. Informatie over de toetsing is onder andere terug te vinden op de ECTS-fiches. Tijdens de eerste les van ieder opleidingsonderdeel wordt toelichting gegeven over de evaluatie ervan. De opleiding stelt voorbeeldexamens en oefenvragen ter beschikking. Verder heeft de opleiding een examenreglement opgesteld, dat ter beschikking is van de studenten. De commissie is positief over de informatie aan de studenten ter voorbereiding op de evaluatie.

De opleiding geeft aan dat ze feedback als een essentieel element in het leerproces ziet. In lijn met deze visie hanteert de opleiding als evaluatievormen, naast summatieve kennis- en inzichttoetsen, onder andere permanente evaluatie, peer assessment en zelfevaluatie. Voor studenten die niet slagen in een bepaald opleidingsonderdeel, organiseert de opleiding een feedbackmoment. Voor iedereen is na ieder examen een mondelinge algemene toelichting voorzien. De commissie stelt vast dat er voldoende feedbackgelegenheid is, zowel tijdens de opleiding als na de examens.

De opleiding organiseert halverwege de stage een overleg met de stagementor en -begeleider op de stageplaats. Dit overleg gebeurt aan de hand van een evaluatieformulier, waarbij wordt nagegaan of de beoogde doelstellingen en competenties worden bereikt. Op basis van de tussentijdse evaluatie worden concrete leerdoelen afgesproken voor de tweede helft van de stage. Indien nodig organiseert de opleiding meerdere contacten. Na de stage maakt de student een stageverslag, en vindt een eindevaluatiegesprek plaats aan de hand van een evaluatieformulier, de stageagenda en het stageverslag. De commissie is positief over het gebruik van de stage-evaluatieformulieren en de stage-evaluatie halverwege de stage. Ze stelt vast dat de opleiding ingaat op de concrete vaardigheden en attitudes van de student, en dat ze aandacht heeft voor het waarnemen van vorderingen. De stage-evaluatieformulieren laten volgens de commissie toe de juiste competenties te evalueren, maar vermelden niet de rollen zoals geformuleerd in het competentieprofiel, dat de opleiding overneemt van de bacheloropleidingen Toegepaste psychologie. De commissie raadt aan de formulering uit het opleidingsprofiel letterlijk over te nemen in de stage-evaluatieformulieren.

De opleiding heeft een eindwerkbrochure opgesteld waarin de criteria waaraan het eindwerk moet voldoen, beschreven staan. De evaluatie van het eindwerk bestaat uit een evaluatie van de schriftelijke neerslag en een mondelinge verdediging van het eindwerk. Iedere scriptie wordt nagelezen door een interne en twee externe lezers. De commissie vraagt bij de beoordeling meer aandacht voor de formulering van de onderzoeksvraag, en het aandeel kritische reflectie en creatief oplossingsgericht denken in het eindwerk (zie ook facet 2.2 en 6.1). Ze vraagt bij het formuleren van de criteria ter beoordeling van het eindwerk deze aspecten expliciet aan bod te laten komen.

Aanbevelingen ter verbetering:

- De commissie vraagt een toetsbeleid te ontwikkelen waarin de link tussen de competenties uit het opleidingsprofiel en de evaluatievormen wordt geëxpliciteerd, en hierover op een meer formele wijze te communiceren.
- De commissie vraagt structurele kwaliteitscontrole van de toetsing te realiseren.
- De commissie raadt aan de competenties die de opleiding onderschrijft, letterlijk over te nemen in de stage-evaluatieformulieren.

Facet 2.8 Masterproef

Dit facet is niet van toepassing.

Facet 2.9 Toelatingsvoorwaarden

Beoordelingscriteria:
Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten
bachelor:

- diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend;
- door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bacheloropleiding.

De commissie waardeert het dat de opleiding instroomgegevens verzamelt en analyseert. Hieruit blijkt dat 18 procent ervaring heeft met het hoger onderwijs; 77 procent heeft hoger secundair onderwijs afgerond en 5 procent heeft lager secundair onderwijs of lager afgerond. De helft is jonger dan 25; 28 procent is tussen 25 en 34 jaar oud; 14 procent is tussen 35 en 44 jaar oud en 6 procent is ouder dan 44. Twee derde van de studenten is beroepsactief, hetzij werkend hetzij werkzoekend; een derde van de studenten is niet beroepsactief. Tijdens de gesprekken blijkt dat de studenten willen heroriënteren, graag een diploma hoger onderwijs willen behalen of slechts enkele modules willen volgen, omdat ze daartoe gestimuleerd worden door hun huidige werkgever of puur uit interesse. De meeste studenten hebben werkervaring. De opleiding beschouwt de zeer heterogene instroom als een sterkte.

De opleiding voert een studentenondersteunend beleid vanaf de instroom, met veel aandacht voor de trajectbegeleiding. De opleiding geeft aan een zo realistisch mogelijk traject aan te raden, met minstens een aantal zware opleidingsonderdelen in het eerste jaar, zodat de student niet in de problemen komt in latere jaren. Een groot deel van de studenten maakt gebruik van de mogelijkheden van het modulaire systeem. Afgaande op de grote uitval in het eerste jaar (zie ook facet 6.2) hebben de inspanningen van de opleiding echter nog te weinig de gewenste resultaten. De commissie raadt de opleiding aan meer in te zetten op expectancy management, om zo de juiste motivatie bij de instroom te verzekeren. De commissie vraagt de opleiding ook na te gaan hoe startende studenten nog meer kunnen worden ondersteund, bijvoorbeeld door het aanbieden

van een leerstijltest, vakantiecursussen of zelfstudiepakketten. De commissie raadt aan de verzamelde instroomgegevens te gebruiken voor het aanbieden van instroombegeleiding op maat.

De voorwaarden voor inschrijving zijn dat de student minstens een diploma secundair onderwijs heeft. Voor studenten zonder diploma secundair onderwijs organiseert de opleiding een toelatingsproef. Naast persoonlijkheidstests (gebaseerd op de Big Five) worden het leerpotentiëel, de leermotivatie, het doorzettingsvermogen en de kennis van het Nederlands beoordeeld. De opleiding gaat tijdens een intakegesprek verder na wat de motivatie is en of de kandidaat-student akkoord gaat met het agogische concept van de opleiding.

Voor het toekennen van vrijstellingen op basis van andere opleidingen of eerder verworven competenties, volgt de opleiding de werkwijze die de Associatie Universiteit Hogescholen Antwerpen hanteert. De opleiding heeft nog geen aanvragen gehad voor het toekennen van EVC's. Vrijstellingen op basis van eerder gevolgde opleidingen zijn wel al aangevraagd en, indien verantwoord, toegekend als ze beantwoorden aan de vooropgestelde eisen.

De opleiding kan momenteel de financiële drempel laag houden, maar houdt er rekening mee dat dit verandert indien ze als bacheloropleiding zou worden aangeboden.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie raadt de opleiding aan efficiënter in te zetten op expectation management, om zo de juiste motivatie bij de instroom te verzekeren.
- De commissie raadt aan de verzamelde instroomgegevens te gebruiken voor het aanbieden van instroombegeleiding op maat en meer initiatieven te nemen om startende studenten te ondersteunen.

Oordeel over onderwerp 2, programma: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 2.1	relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma	onvoldoende
facet 2.2	eisen academische gerichtheid van het programma	voldoende
facet 2.3	samenhang van het programma	voldoende
facet 2.4	studieomvang	oké
facet 2.5	studielast	voldoende
facet 2.6	afstemming tussen vormgeving en inhoud	voldoende
facet 2.7	beoordeling en toetsing	voldoende
facet 2.8	masterproef	niet van toepassing
facet 2.9	toelatingsvoorwaarden	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

De visitatiecommissie maakt een positieve afweging en stelt dat de opleiding voldoende potentieel heeft om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen.

Hoewel de commissie vaststelt dat, vooral door het ambitieuze opleidingsprofiel, de opleiding er niet in slaagt om al haar doelstellingen in het programma te vertalen, ziet ze tijdens het bezoek toch een sterke gedrevenheid ter verbetering van het opleidingsprofiel en de ambitie om op basis hiervan het programma aan te passen. Ondanks de decretale beperkingen met betrekking tot de leerplandoelstellingen en de vertaling ervan in het programma, gebruikt de opleiding nu al maximaal de beschikbare ruimte om het programma zo in te vullen, dat het zo veel mogelijk aansluit bij het competentieprofiel van de bacheloropleiding Toegepaste psychologie. Tot slot is de commissie, mede door wat ze van de vertegenwoordigers van het werkveld mocht vernemen, wel van mening dat het programma nu al toelaat het niveau van een bacheloropleiding te halen. Daarom spreekt de commissie het vertrouwen uit dat, indien de opleiding de kans krijgt om zich binnen een hogeschoolcultuur verder te ontwikkelen, ze op korte termijn een coherent opleidingsprofiel kan formuleren en haar programma op basis daarvan kan aanpassen. De commissie vraagt de opleiding hierbij voldoende oog te hebben voor onderwijskundige systematiek en betrokkenheid van alle stakeholders, alsook de verdere uitbouw van de internationalisering, en de interactie tussen theorie en praktijk in het programma.

ONDERWERP 3 INZET VAN HET PERSONEEL

Facet 3.1 Kwaliteit van het personeel

Beoordelingscriterium:
- Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Uit het ZER blijkt dat de opleiding een zo 'efficiënt en rendabel' mogelijk personeelsbeleid wil voeren. Bij indiensttreding krijgt ieder personeelslid een functiebeschrijving. Naarmate personeelsleden langer in dienst zijn, zoekt de opleiding naar diversificatie in de opdrachten op basis van de competenties van de personeelsleden, bijvoorbeeld het toekennen van coördinatie-uren. Uit de gesprekken blijkt dat de medewerkers tevreden zijn over het gevoerde personeelsbeleid.

Bij nieuwe aanstellingen stelt ze als criteria voorop dat de kandidaten praktijkervaring hebben en minstens beschikken over een bachelordiploma, liefst een masterdiploma. Aangenomen OP-leden kunnen een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD) bij de inrichtende macht verwerven na 720 dagen verspreid over drie academiejaren. Nadien kunnen zij in aanmerking komen voor een vaste benoeming.

In het kader van onthaal nieuwe medewerkers geeft de opleiding tijdens de gesprekken aan dat recent een onthaalmap ontwikkeld is en dat door de kleinschaligheid van de opleiding het contact onder de medewerkers laagdrempelig is. De commissie raadt aan de onthaalvoorzieningen voor nieuwe medewerkers verder te structureren.

Uit het ZER blijkt dat evaluatie- en functioneringsgesprekken een belangrijke rol spelen in het personeelsbeleid. De opleiding hanteert een evaluatiebeleid zoals voorgeschreven door de inrichtende macht: ieder personeelslid krijgt een eerste en tweede evaluator aangeduid. Binnen een periode van drie jaar organiseert de opleiding per personeelslid twee functioneringsgesprekken en een evaluatiegesprek. Na een negatieve evaluatie moet er binnen de acht maanden opnieuw een evaluatie gebeuren. Twee negatieve evaluaties kunnen tot ontslag leiden. In de visie van de opleiding zijn evaluatiegesprekken echter niet repressief, maar worden ze beschouwd als een procesevaluatie, en een aanleiding voor ondersteuning en begeleiding. De commissie is positief over het evaluatiebeleid binnen de opleiding. Functionerings- en evaluatiegesprekken zijn volgens de commissie goed ingeburgerd bij de medewerkers.

De commissie stelt vast dat er ruimte is voor professionalisering. De opleiding voorziet 250 euro per medewerker per jaar voor didactische en/of vakinhoudelijke professionalisering. Verder heeft de opleiding de ambitie om minstens één nascholing per jaar te organiseren, bijvoorbeeld rond elektronisch leren, bemiddeling en counseling, communicatie en begeleidingstechnieken. Hierbij tracht de opleiding naar eigen zeggen rekening te houden met de competenties die nog onvoldoende aanwezig zijn en de beperkte beschikbaarheid van de medewerkers. Zo werd bij de introductie van de ECTS-fiches iedere dag van de week een workshop georganiseerd, zodat alle medewerkers de mogelijkheid hadden hieraan te participeren. Verder organiseert de opleiding ook terugkoppeling naar alle medewerkers indien een individuele navorming voor iedereen relevant is. De commissie stelt vast dat het professionaliseringsbeleid in orde is, maar is van mening dat

de opleiding nog meer kan focussen op didactische professionalisering. Ze denkt hierbij onder andere aan navorming rond curriculumontwikkeling.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie raadt aan de onthaalvoorzieningen voor nieuwe medewerkers verder te structureren.
- De commissie vraagt in het professionaliseringsbeleid meer aandacht te geven aan de didactische professionalisering.

Facet 3.2 Eisen professionele gerichtheid

Beoordelingscriterium:
- het onderwijs wordt voor een belangrijk deel verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk.
- bij de daartoe in aanmerking komende opleidingen dient daarenboven voldoende personeel te beschikken over kennis en inzicht in de desbetreffende beroeps- of kunstpraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Alle OP-leden hebben ervaring met de beroepspraktijk. De meeste OP-leden zijn deeltijds actief in het werkveld. De commissie is dan ook positief over de praktijkervaring van de OP-leden. Het valt de commissie wel op dat alle OP-leden een masterdiploma en twee OP-leden zelfs een doctoraatsdiploma hebben. De commissie is van mening dat het, gezien de finaliteit van de opleiding, goed zou zijn dat de studenten ook onderwijs hebben van OP-leden met een bachelordiploma. Ze raadt de opleiding, met het oog op de toekomst, een gediversifieerd aanwervingsbeleid aan met ruimte voor bachelordiploma's en een evenwicht tussen de drie werkvelden.

De commissie is positief over het vakinhoudelijke professionaliseringsbeleid en de motivatie van de medewerkers om hiervan gebruik te maken. De commissie raadt aan, in het kader van vakinhoudelijke professionalisering, ook aandacht te hebben voor contacten met de beroepsvereniging en de relevantie van de gevolgde nascholing te verzekeren. Ze is van mening dat de vakinhoudelijke bijscholing meer tot uiting moet komen in het onderwijs, bijvoorbeeld door het actieve gebruik van actuele vakliteratuur binnen de opleiding.

De commissie stelt vast dat de Internationale mobiliteit zeer beperkt is. De opleiding erkent dit en geeft aan de docentenmobiliteit als een van haar prioriteiten te beschouwen. Een aantal OP-leden heeft via zijn andere professionele activiteiten internationale ervaring of contacten die ze aanspreken, bijvoorbeeld voor het geven van gastcolleges. De commissie vraagt de opleiding om na te gaan hoe OP-leden, bijvoorbeeld in het kader van professionalisering, meer kunnen participeren aan internationale activiteiten, om op die manier bij te dragen aan de uitbouw van internationale aspecten binnen de opleiding.

Ook de ervaring met en het gebruik van toegepast onderzoek en maatschappelijke dienstverlening binnen de opleiding is volgens de commissie nog te beperkt. De opleiding geeft aan dat hiervoor binnen de CVO's niet de juiste omkadering voorhanden is. Op initiatief van individuele medewerkers is er interesse om aan toegepast onderzoek te doen of dienstverlening aan te bieden, maar dit blijft beperkt tot het openstellen van voordrachten voor derden of het geven van bijles. De commissie wijst op de noodzaak van het opvullen van het tekort aan actuele ervaring

met toegepast onderzoek en maatschappelijke dienstverlening, ook met het oog op de participatie van de studenten hieraan. De expertise van de OP-leden met een doctoraatsdiploma kan hierbij volgens de commissie nog beter worden benut.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie raadt, met het oog op de toekomst, een gediversifieerd aanwervingsbeleid aan.
- De commissie raadt aan, in het kader van vakinhoudelijke professionalisering, ook aandacht te hebben voor contacten met de beroepsvereniging en voor de relevantie van de gevolgde nascholing.
- De commissie wijst op de noodzaak van het opvullen van het tekort aan actuele ervaring met toegepast onderzoek, dienstverlening en internationalisering.

Facet 3.3 Kwantiteit personeel

Beoordelingscriterium:
- Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De opleiding beschikt over 14 OP-leden, voor een totaal van 6.225 VTE. De helft van het OP is mannelijk. De gemiddelde leeftijd is eerder aan de hoge kant, met 12 OP-leden boven de 50. In het academiejaar 2010-2011 zijn 108 studenten ingeschreven, waardoor de student-docentratio op 17,3 neerkomt. De opleiding beschikt dankzij financiering vanuit de Provincie Antwerpen over 0,6 VTE ATP, verzameld in één personeelslid. De commissie vraagt erover te waken dat, indien de opleiding binnen een hogeschool zou worden aangeboden als een bacheloropleiding, er voldoende aandacht blijft voor de specifieke administratieve ondersteuning die deze opleiding vraagt.

Bijna alle OP-leden hebben een deeltijdse aanstelling, omdat ze enkel in de avonduren les kunnen geven. Een aantal OP-leden heeft naast een deeltijdse opdracht binnen de opleiding nog andere opdrachten binnen het CVO. De opleiding spreekt tijdens de gesprekken de ambitie uit om de opdracht per OP-lid te verhogen, met als doel de betrokkenheid van de OP-leden bij de opleiding te versterken. Ook de commissie is van mening dat er geen goede balans is tussen het aantal OP-leden met een beperkte onderwijsopdracht en met een hoofdopdracht binnen de opleiding. Ze vraagt werk te maken van het verhogen van de opdracht van de medewerkers binnen deze opleiding.

Uit de gesprekken blijkt dat de werklast aanvaardbaar is. Personeelsleden ervaren het combineren van lesgeven met een andere professionele activiteit als verrijkend. De opleiding beschikt volgens de commissie over voldoende medewerkers. De commissie wijst erop dat de werkdruk zal stijgen indien de opleiding een bacheloropleiding wordt.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie vraagt werk te maken van het verhogen van de opdracht van de medewerkers binnen deze opleiding.

Oordeel over onderwerp 3, inzet van het personeel: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 3.1	kwaliteit personeel	voldoende
facet 3.2	eisen professionele gerichtheid	voldoende
facet 3.3	kwantiteit personeel	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

ONDERWERP 4 VOORZIENINGEN

Facet 4.1 Materiële voorzieningen

Beoordelingscriterium:
– De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De opleiding is gevestigd in de gebouwen van de Plantijnhogeschool. Doordat de opleiding vooral 's avonds gebruikmaakt van de infrastructuur, stelt er zich geen probleem wat betreft de bezetting en worden de lokalen efficiënt gebruikt. De opleiding kan in de avonduren, tot 22 uur, beschikken over een groot auditorium (150 plaatsen), vijf kleinere auditoria (60-90 plaatsen), een aantal kleine gesprekscellen, zeven vergaderruimten, zeven computerlokalen (25-40 plaatsen) en een grote centrale stille werkruimte voor studenten met 42 individuele werkstations met computer. Daarnaast kunnen studenten tot 20 uur terecht in het studielandschap van het educatief multimediaal informatiecentrum (EMI) met eigen computerwerkruimte. Verder heeft de opleiding een aantal afgescheiden bureauruimten permanent ter beschikking. OP-leden kunnen gebruikmaken van 'flexplekken', waarvan een aantal voorzien is van een pc. De opleiding kan voor de communicatie met studenten gebruikmaken van de beschikbare PAT-schermen. De commissie is positief over de moderne en bereikbare campus met voldoeninggevende infrastructuur. Ze stelt bovendien vast dat de opleiding de beschikking heeft over voldoende domeinspecifieke infrastructuur, zoals observatielokalen met een one-way screen en opnameapparatuur. Uit de gesprekken met de OP-leden en studenten blijkt tevredenheid over de infrastructuur.

De bibliotheek, de mediatheek en het computerlandschap zijn verzameld in het educatief multimediaal informatiecentrum (EMI). De Plantijnhogeschool houdt het EMI open en voorziet technische ondersteuning tot 20 uur op alle weekdagen, behalve op vrijdag. De commissie stelt tijdens de rondgang vast dat de fysieke aanwezigheid van domeinspecifieke handboeken en tijdschriften eerder beperkt is. De opleiding geeft mee dat in de bibliotheek van het departement Sociaal-agogisch werk meer domeinspecifieke literatuur voorzien is en dat de studenten ook in die bibliotheek terechtkunnen. Daarnaast wordt ook steeds meer gebruikgemaakt van elektronische databanken. Onder het EMI valt ook de e-campus, die toegang biedt tot de elektronische bibliotheek, de software op de server en Smartschool. De studenten hebben overal via internet toegang tot het EMI. De opleidingscoördinator is lid van de werkgroep van bibliotheekadviseurs, die suggesties doet voor de aankoop van boeken en studiemateriaal, in overleg met OP-leden, coördinatoren en directie. De opleiding voorziet een jaarlijks bedrag voor de aanschaf van boeken en tijdschriften. De commissie vraagt hier meer gebruik van te maken.

Verder beschikt de opleiding ook over een testotheek. Deze is gevestigd op twee locaties. Op één locatie worden de meest gebruikte tests bewaard, op de andere locatie wordt een aantal oudere en minder gebruikte tests opgeslagen. Alle tests zijn uitleenbaar. De opleiding heeft recent initiatieven genomen om nieuwe tests aan te kopen. De commissie is van mening dat het arsenaal aan tests inderdaad moet worden geactualiseerd en uitgebreid. Ze vraagt bij de uitbreiding oog te hebben voor de differentiatie in het testaanbod. Ze raadt ook aan alle tests op één locatie, bij voorkeur binnen het EMI, te bewaren.

De opleiding maakt afspraken met de cursusdienst en een boekhandel voor een boekenverkoop.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie vraagt het aanbod aan actuele literatuur en tests in het EMI uit te breiden.

Facet 4.2 Studiebegeleiding

Beoordelingscriteria:
- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten zijn adequaat met het oog op de studievoortgang.
- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Uit het ZER blijkt dat de studiebegeleiding binnen de opleiding is onderverdeeld in vier niveaus. De opleiding beschouwt de studenten die onderling overleggen en elkaar motiveren als de 0-lijn. Uit de gesprekken blijkt echter dat het groepsgevoel door het modulaire systeem onder druk staat (zie ook facet 5.3). De commissie is van mening dat, indien de opleiding oprecht belang hecht aan deze vorm van studentenbegeleiding, ze meer inspanningen moet doen om het groepsgevoel onder de studenten te versterken. De eerste lijn bestaat uit de OP-leden, met wie de studenten een laagdrempelig contact ervaren. Uit de gesprekken blijkt dat de OP-leden, indien nodig en in overleg met de studentenbegeleiding, individuele vakinhoudelijke studiebegeleiding aanbieden. De tweede lijn bestaat uit de studentenbegeleider en de opleidingscoördinator, die instaan voor individuele coaching en begeleidingssessies in groep. Hier komen zowel de studiebegeleiding als de begeleiding van attitudeproblemen en, indien mogelijk, psychosociale problemen aan bod. Voor het hele CVO is 0,4 VTE voor studiebegeleiding voorzien. De derde lijn wordt gevormd door de externe studie- of studentenbegeleiding waarnaar, indien nodig, wordt doorverwezen. Uit de gesprekken met de studenten blijkt dat ze over het algemeen tevreden zijn over het persoonlijke en laagdrempelige contact. De commissie stelt vast dat de opleiding veel aandacht heeft voor studie- en studentenbegeleiding op maat van de werkstudent. De commissie is anderzijds van mening dat de studiebegeleiding nogal informeel en ad hoc georganiseerd is. Ze raadt de opleiding aan om meer systematiek in te bouwen, mede met het oog op het groeiende aantal studenten.

De opleiding kampt met een zeer grote uitval (zie ook facet 6.2). De commissie stelt vast dat de opleiding inspanningen doet om de uitval tegen te gaan. Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor de trajectbegeleider (zie ook facet 2.9). Verder stelt de studentenbegeleider zich bij de start van iedere module voor, en bij het vermoeden van afhaken wordt contact opgenomen met de student. De commissie raadt aan een duidelijke link te leggen tussen de instroombegeleiding en de toelatingsproeven enerzijds, en de preventieve studie- en studentenbegeleiding anderzijds. Momenteel wordt bijscholing statistiek aangeboden. De commissie vraagt na te gaan of bijspijkeren in andere domeinen, en op basis van vastgestelde noden, zou bijdragen aan het verminderen van de uitval.

De studenten geven zelf aan dat het 'beu-moment' een gevaarlijk moment is. Dat is een moment waarop ook niet langer actief gezocht wordt naar hulp. Uit de gesprekken blijkt voldoende bereidheid van de medewerkers om hulp te bieden. Dit kan via de ombudsvrouw, de verantwoordelijke administratieve medewerker of de studentenbegeleidster. Hun gegevens worden bij aanvang van het academiejaar of semester aan alle studenten meegegeven via het 'Wegwijsboekje'. Uit de gesprekken met de studenten blijkt echter dat tijdens een 'beu-moment' zelfs de stap naar deze laagdrempelige studentenbegeleiding moeilijk gezet wordt.

Tijdens de gesprekken blijkt dat de studenten de ombudsdienst kennen en er gebruik van maken. Naast problemen omtrent de examens komen vooral vragen over het niet toekennen van vrijstellingen aan bod. De commissie merkt dat de ombudsdienst in de eerste plaats een luisterend oor biedt, waardoor vragen meestal niet tot officiële klachten leiden. De commissie waardeert het dat van alle contactmomenten met de ombudsdienst een verslag wordt opgemaakt, en dat op het einde van het schooljaar een bundeling van deze verslagen wordt overgemaakt aan de directie.

De opleiding heeft geen middelen voorzien voor de opvang van studenten uit het buitenland of begeleiding van studenten die naar het buitenland gaan. Begeleiding hangt momenteel af van individuele initiatieven van de medewerkers. De commissie is van mening dat een officieel aanspreekpunt voor internationalisering noodzakelijk is om internationalisatie binnen de opleiding sterker uit te bouwen. Ze vraagt een dergelijk aanspreekpunt te installeren zodat studenten, en mogelijk ook OP-leden, er terechtkunnen met algemene vragen en verder opgevolgd worden.

Aanbevelingen ter verbetering:

- De commissie raadt de opleiding aan om meer systematiek in te bouwen in de studie- en studentenbegeleiding.
- De commissie raadt aan een duidelijke link te leggen tussen de instroombegeleiding en de toelatingsproeven enerzijds, en de preventieve studie- en studentenbegeleiding anderzijds.
- De commissie vraagt een officieel aanspreekpunt voor internationalisering te installeren zodat studenten, en mogelijk ook OP-leden, er terechtkunnen met algemene vragen en verder opgevolgd worden.

Oordeel over onderwerp 4, voorzieningen: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 4.1	materiële voorzieningen	voldoende
facet 4.2	studiebegeleiding	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

ONDERWERP 5 INTERNE KWALITEITSZORG

Facet 5.1 Evaluatie resultaten

Beoordelingscriterium:
– De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Het CVO hanteert het EFQM-model als kader voor de kwaliteitszorg. Jaarlijks stelt de directie op de algemene personeelsvergadering een document 'Plan en prioriteiten kwaliteitszorg' voor. Sinds 2010 is kwaliteitszorg een vast agendapunt op het wekelijkse directieteamoverleg. Recent is een halftijdse functie als kwaliteitszorgcoördinator voorzien voor het hele CVO. Voor het academiejaar 2010-2011 tekende de kwaliteitscoördinator een plan van aanpak uit. Het directieteam volgt het plan op, en een regiegroep van medewerkers werkt het plan concreet uit. Het plan van aanpak onderscheidt drie niveaus: het microniveau waartoe aandachtspunten per module behoren, het mesoniveau waartoe bijvoorbeeld het opstellen van de ECTS-fiches behoort, en het macroniveau waartoe het schrijven van het ZER en het opstellen van een strategisch beleidsplan behoren. De commissie stelt vast dat een kwaliteitszorgbeleid is uitgewerkt binnen het CVO, met uitwerking tot op het niveau van de opleiding. Ze stelt wel vast dat dit beleid nog maar recent is opgestart, en dat nog zal moeten blijken in hoeverre de inspanningen zullen leiden tot structurele kwaliteitszorg binnen de opleiding. De commissie vraagt te blijven evolueren naar een echte kwaliteitscultuur binnen de opleiding.

De evaluaties bij de verschillende stakeholders zijn gestructureerd volgens de negen domeinen van het EFQM-model. Per enquête formuleert de opleiding toetsbare streefdoelen 'SMART'. De commissie is over het algemeen positief over de inspanningen om de stakeholders te bevragen (cf. infra).

Medewerkers krijgen tweejaarlijks een gestructureerde enquête over het geheel van de opleiding, alsook een tweejaarlijkse bevraging over de directie online toegestuurd. De resultaten van de enquête 'directie' worden via Smartschool algemeen gecommuniceerd.

Studenten kunnen per module via een kwantitatieve online-enquête feedback geven. De resultaten van deze enquêtes blijven bij het respectievelijke OP-lid. Door de verantwoordelijkheid en de zelfsturing bij de OP-leden te laten, wil de opleiding een kwaliteitsbewustzijn creëren. Tijdens functioneringsgesprekken wordt wel opgevraagd wat de OP-leden doen met de resultaten van de enquêtes. De opleiding geeft tijdens de gesprekken aan het voornemen te hebben om volgend jaar een algemene tevredenheidenquête te organiseren, en de resultaten hiervan te gebruiken bij het verbeteren van de kwaliteitszorg van de opleiding als geheel. Wel wordt nu al per semester de tevredenheid over het onthaal nagegaan in een startersenquête. Ieder semester is er een klachtenregistratie. Per drie jaar organiseert de opleiding een diepte-interview naar de verwachtingen van de eerstejaars. Door het laagdrempelige contact met de OP-leden is er volgens de opleiding ook ruimte voor informele feedback. De studenten bevestigen dit. De commissie waardeert de structurele bevraging van de studenten ter aanvulling op de mogelijkheden om informele feedback te geven.

Iedere twee jaar organiseert de opleiding individuele diepte-interviews met alumni. De resultaten hiervan worden besproken in werkgroepen. De opleiding heeft het voornemen om ook kwantitatieve enquêtes te organiseren.

Het werkveld wordt bevraagd aan de hand van gestructureerde interviews bij alle stagebegeleiders. De commissie raadt aan ook het bredere werkveld te bevragen over de organisatie van de opleiding in haar geheel. De opleiding geeft aan hiervan werk te willen maken.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie vraagt te blijven evolueren naar een echte kwaliteitscultuur binnen de opleiding.
- De commissie vraagt de alumni en het werkveld structureel te bevragen over de organisatie van de gehele opleiding.

Facet 5.2 Maatregelen tot verbetering

Beoordelingscriterium:
- De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Strategische doelstellingen, die onder andere tot stand komen op basis van de resultaten van enquêtes, worden vertaald naar operationele doelstellingen en concrete streefdoelen. Het geheel verzamelt de opleiding in het document 'Plan en prioriteiten kwaliteitszorg' (zie ook facet 5.1). De commissie stelt vast dat de verbeteringsmaatregelen, die voortkomen uit de streefdoelen, door de meeste medewerkers worden gedragen. Volgens de opleiding wordt door de horizontale organisatie en de open communicatie gemakkelijk beslist over de formulering en de opvolging van de streefdoelen. Per streefdoel spreekt de opleiding een deadline en een stappenplan af. De opleiding houdt de mate van realisatie van de streefdoelen bij per EFQM-domein. Volgens de opleiding werd in het academiejaar 2009-2010 ongeveer 90 procent van alle streefdoelen gerealiseerd. Onvoltooide streefdoelen – bijvoorbeeld de alumniwerking, het contact met het werkveld en het onthaal nieuwe medewerkers – blijven als werkpunt opgelijst.

De commissie stelt vast dat de opleiding, vooral door de recente opstart van een kwaliteitszorgbeleid, voor veel verbeteringsmaatregelen nog in de 'DO'-fase zit. De commissie stelt vast dat het vervolledigen van de verbeteringscyclus wordt nagestreefd, maar dat dit binnen sommige werkgroepen nog explicieter kan. Ze vraagt werk te maken van het vervolledigen van de PDCA-cyclus.

Verder is de commissie van mening dat de aanpak van de verbeteringsmaatregelen nog te informeel en ad hoc gebeurt. De commissie vraagt op een meer structurele manier de resultaten van de evaluaties in te zetten in het formuleren en het realiseren van verbeteringsmaatregelen. De commissie denkt hierbij bijvoorbeeld aan een meer structurele opvolging van de verbeteringen, op basis van de resultaten van de enquêtes per opleidingsonderdeel.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie vraagt werk te maken van het vervolledigen van de PDCA-cyclus.
- De commissie vraagt op een meer structurele manier de resultaten van de evaluaties in te zetten in het formuleren en het realiseren van verbeteringsmaatregelen.

Facet 5.3 Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

Beoordelingscriterium:
- Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Oordeel van de visitatiecommissie: **onvoldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
De CVO hanteert een horizontale organisatiestructuur en een opendeurbeleid. Daarnaast houdt ze rekening met het gegeven dat veel OP-leden deeltijds werken en zich enkel 's avonds kunnen vrijmaken voor vergaderingen of overleg. Eén keer per week komt het directieteam (directeur, beide adjunct-directeuren) met de kwaliteitszorgcoördinator samen. Een keer per semester organiseert de opleiding een vergadering met het hele docentenkorps. Tijdens deze vergadering komen onder andere de evaluatiecriteria, de inhoud van de modules, de ECTS-fiches en het competentiegericht leren aan bod. Daarnaast komen de OP-leden samen tijdens de delibererende klassenraden, waarop evaluatieresultaten en mogelijke problemen met studenten aan bod komen. Indien nodig worden vakvergaderingen georganiseerd. De opleiding spreekt van een spaarzame maar efficiënte vergadercultuur. De commissie is positief over de horizontale structuur, die volgens haar wel resulteert in een informele betrokkenheid.

Door de mondigheid van de studenten en het laagdrempelige contact tussen de studenten en de OP-leden en/of de directie is er volgens de opleiding voldoende ruimte voor informele betrokkenheid van de studenten bij de opleiding. De commissie stelt echter vast dat structurele studentenparticipatie ontbreekt. Verder blijkt uit de gesprekken dat, onder andere door de flexibilisering en het modulaire systeem, geen groepsgevoel meer ontstaat tussen de studenten. De commissie vraagt een structurele en representatieve studentenparticipatie aan de organisatie van de opleiding te stimuleren en te faciliteren.

De commissie stelt vast dat de opleiding geen alumniwerking heeft, noch de alumni op enige andere wijze betrekt bij de kwaliteitszorg binnen de opleiding. De opleiding erkent dit en heeft het opstarten van een alumniwerking ook zelf als een werkpunt omschreven. De commissie vraagt de opleiding een alumniwerking op te starten of te ondersteunen, zodat de alumni op een structurele manier kunnen worden betrokken de opleiding.

Het werkveld wordt enkel betrokken via de gestructureerde bevraging van de stageplaatsen. Hoewel het werkveld aangeeft dat het altijd feedback kan geven op de opleiding, vraagt de commissie om hiernaast ook structurele betrokkenheid van het werkveld te organiseren.

De commissie stelt vast dat de terugkoppeling van de resultaten van de werkveld- of studentenenquêtes naar de respectievelijke stakeholders ontbreekt of enkel informeel plaatsvindt. De commissie vraagt de resultaten structureel terug te koppelen, wat volgens haar zal bijdragen tot de betrokkenheid van deze stakeholders.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie vraagt een structurele en representatieve studentenparticipatie aan de organisatie van de opleiding te stimuleren en te faciliteren.
- De commissie vraagt de opleiding een alumniwerking op te starten en te ondersteunen, zodat de alumni op een structurele manier kunnen worden betrokken bij de opleiding.

- De commissie vraagt om structurele betrokkenheid van het werkveld te organiseren.
- De commissie vraagt de resultaten van de enquêtes structureel terug te koppelen naar de studenten en het werkveld.

Oordeel over onderwerp 5, interne kwaliteitszorg: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 5.1	evaluatie resultaten	voldoende
facet 5.2	maatregelen tot verbetering	voldoende
facet 5.3	betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	onvoldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

De visitatiecommissie maakt een positieve afweging, en stelt dat de opleiding voldoende potentieel heeft om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen.

De commissie is van mening dat de structurele betrokkenheid van medewerkers, studenten, alumni en werkveld tekortschiet. Toch spreekt de commissie het vertrouwen uit dat dit op korte termijn zal verbeteren, gezien het sterke engagement van directie en OP-leden. De commissie stelt in het zelfevaluatierapport en tijdens de gesprekken vast dat de opleiding zich bewust is van een aantal tekorten en dat ze de verdere ontwikkeling van haar interne kwaliteitszorg hoog in het vaandel draagt. De opleiding heeft onder andere recent geïnvesteerd in een medewerker Kwaliteitszorg en hanteert actief het EFQM-model, wat al tot de eerste positieve resultaten leidde. Tot slot stelt de commissie tijdens de gesprekken vast dat de stakeholders bereid zijn om bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van de opleiding, wat nu al tot uiting komt in de vele en laagdrempelige informele contacten, die dus zeker nog moeten worden geformaliseerd worden.

ONDERWERP 6 RESULTATEN

Facet 6.1 Gerealiseerd niveau

Beoordelingscriterium:
- De gerealiseerde eindkwalificaties zijn in overeenstemming met de nagestreefde competenties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

Oordeel van de visitatiecommissie: **voldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Uit de gesprekken met het werkveld blijkt algemene tevredenheid over het niveau van de afgestudeerden. Het werkveld geeft aan vooral de maturiteit, de goede werkattitude, een degelijke theoretische kennis en de sterke communicatieve vaardigheden te appreciëren. Als aandachtspunten worden de parate kennis van tests, de domeinspecifieke praktijkervaring, de klinische achtergrond en de kennis van de sociale wetgeving genoemd. De opleiding erkent dat het aanleren van tests een tijdlang minder aandacht kreeg. Momenteel wordt ingezet op het grondig leren gebruiken van enkele tests, en het meegeven van kennis over welke tests waarvoor kunnen worden gebruikt. Uit de gesprekken met het werkveld blijkt dat de afgestudeerden wel bereid en in staat zijn om tests zelf in te studeren. Stagebegeleiders die ook bachelorstudenten Toegepaste psychologie een stage aanbieden, vermelden dat de studenten Assistent in de Psychologie geen verschillend beroepsprofiel vertonen.

De afgestudeerden en de laatstejaarsstudenten zijn over het algemeen zeer tevreden over de gevolgde opleiding. Ze vermelden dat het niveau van de opleiding de laatste jaren duidelijk verzwaard is, en dat er meer aandacht is voor de wetenschappelijke benadering van de opleiding. Anderzijds wordt vermeld dat door de compactheid van het programma er te weinig ruimte voor reflectie en verdieping is binnen de opleiding. Studenten die eerst een bacheloropleiding gestart of gevolgd hebben, geven aan dat het niveau volgens hen niet lager ligt dan bij deze opleiding.

De eindwerken zijn volgens de commissie over het algemeen uitgebreide literatuurstudies, waarin wel de beoogde kennisverwerving en -verdieping aan bod komt, maar geen elementen van praktijkgericht onderzoek of maatschappelijke dienstverlening terug te vinden zijn. De mate waarin de eindwerken voldoende kritische reflectie en initiatieven laten zien, en er sprake is van het ontwikkelen van oplossingsstrategieën, is zeer wisselvallig. Daarnaast treft de commissie een wisselende aanwezigheid van op onderzoeksresultaten gebaseerde en internationale literatuur in de eindwerken aan. De commissie is van mening dat de uitwerking van de literatuurstudie tekortschiet betreffende de kritische onderzoeksvraag, het beschouwende element en de conclusievorming. Zoals aangegeven in facet 2.2, vraagt de commissie het concept 'eindwerk' en de begeleiding ervan aan te passen en erover te waken dat alle eindwerken, wat betreft niveau en oriëntatie, overeenkomen met niveau zes van het EQF.

Het viel de commissie op dat zeer weinig afgestudeerden tewerkgesteld zijn in het domein van hun diploma. Uit de gesprekken blijkt dat dit vooral veroorzaakt wordt door de status van het diploma. Het werkveld neemt liever iemand met een bachelordiploma in dienst, of is statutair verplicht dit te doen. De verloning voor een graduaatsdiploma ligt bovendien lager. De overstap van een baan waarbinnen expertise en anciënniteit zijn opgebouwd naar een meer onzekere toekomst en minder loon, is voor veel afgestudeerden een te grote stap. Uit de gesprekken blijkt hieromtrent grote frustratie en teleurstelling. De commissie vraagt de opleiding om alle

kandidaat-studenten goed te informeren over de moeilijkheden met betrekking tot het CVO-diploma Assistent in de Psychologie. De commissie raadt aan cijfers over tewerkstelling, met een onderscheid tussen de tewerkstelling binnen en buiten de sector, bij te houden om aan de hand daarvan een correct beeld te schetsen over de toekomstperspectieven van de afgestudeerden.

Een aantal studenten studeert verder met de ambitie een bachelor- of zelfs masterdiploma te behalen. De bacheloropleidingen Toegepaste psychologie bieden een aanvullingstraject van ongeveer 60 studiepunten aan, dat toelaat om een bachelordiploma te behalen. Veel afgestudeerden zijn echter niet in de mogelijkheid dit programma te volgen, vermits het niet aangepast is aan hun werksituatie.

De commissie stelt vast dat de resultaten omtrent internationalisering niet voldoen. Zowel de studenten- als de docentenmobiliteit is niet of onvoldoende uitgebouwd. De opleiding verklaart dit door de hindernissen voor werkstudenten, vaak met gezin, om lange tijd een buitenlandse ervaring op te doen. De commissie vraagt alternatieven te ontwikkelen om studenten en OP-leden een internationale ervaring te laten opdoen. Ze denkt hierbij aan allerlei vormen van internationalisation@home, kortdurende uitwisselingen of het gebruik van nieuwe media.

Aanbevelingen ter verbetering:
- De commissie vraagt te bewaken dat alle eindwerken wat betreft niveau en oriëntatie overeenkomen met niveau zes van het EQF.
- De commissie vraagt de opleiding om alle kandidaat-studenten goed te informeren over de status van het CVO-diploma Assistent in de Psychologie.
- De commissie vraagt mogelijkheden te creëren om studenten en OP-leden een internationale ervaring te laten opdoen.

Facet 6.2 Onderwijsrendement

Beoordelingscriteria:
- Voor het onderwijsrendement zijn streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen.
- Het onderwijsrendement voldoet aan deze streefcijfers.

Oordeel van de visitatiecommissie: **onvoldoende**

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:
Vlaanderen heeft geen traditie in het verzamelen van slaagcijfers per studiegebied en/of opleiding over de jaren heen. Uit ervaring blijkt dat de globale slaagcijfers voor generatiestudenten op Vlaams niveau tussen 45 en 50 procent liggen. Noch de evolutie over de jaren heen, noch de situatie per opleiding of studiegebied wordt opgevolgd. Daardoor kan de opleiding geen streefcijfers formuleren in vergelijking met relevante andere opleidingen.

Alhoewel de opleiding geen streefcijfers formuleert, volgt ze toch uitgebreid het studierendement op. De commissie stelt vast dat het rendement in academiejaar 2010-2011 zeer laag is. In totaal haakt 56 procent af. In het eerste semester haakt 40 procent af, 10 procent na een semester en 6 procent na meer dan één semester. Vooral deze laatste groep is een zorg voor de opleiding, want zowel voor de opleiding als voor de student is het zeer onrendabel om zo laat in het traject af te haken. Volgens de opleiding heeft een deel van de studenten de intentie om slechts enkele modules te volgen. Indien rekening gehouden wordt met het aantal opgenomen studiepunten, stelt de commissie vast dat in de voorbije twee academiejaren (2008-2009 en 2009-2010) ongeveer

60 procent van de studenten minstens 75 procent van het opgenomen aantal studiepunten behaald. In academiejaar 2010-2011 haalt 37 procent van de 94 studenten die zich inschrijven voor opleidingsonderdelen uit het eerste trajectjaar minstens 75 procent van het aantal opgenomen studiepunten, 75 procent van de 12 studenten die zich inschrijven voor opleidingsonderdelen uit het tweede trajectjaar haalt minstens 75 procent van het aantal opgenomen studiepunten en de twee studenten die zich inschrijven voor opleidingsonderdelen uit het derde trajectjaar behalen alle opgenomen studiepunten. In academiejaar 2009-2010 hebben zes studenten hun diploma behaald, in academiejaar 2010-2011 waren dat er zeven. Van de studenten die slagen, doet 85 procent dit binnen het modeltraject. 15 procent heeft één of twee semesters meer nodig dan voorzien. De commissie stelt vast dat het studierendement momenteel te laag is. De commissie vraagt aandacht voor de gevolgen van dit lage rendement indien de opleiding een bacheloropleiding zou worden. De commissie vraagt ambitieuze maar realistische streefcijfers te formuleren, en maatregelen te nemen om deze streefcijfers te halen.

Studenten die afhaken, worden systematisch gecontacteerd en met een semi-gestructureerde vragenlijst bevraagd naar de drop-out redenen. Deze telefonische enquête-gegevens worden verwerkt in een semestriële rapportering en vergeleken met de andere opleidingen binnen het CVO. Dit is mogelijk omdat het centrum de verwerking van het drop out onderzoek standaardiseerde voor al haar opleidingen. Als redenen voor het afhaken komt vooral naar voor dat het combineren van de studie met een baan en een gezin onverwacht zwaar is, of dat ze gestart waren met de verkeerde verwachtingen. Soms kan de opleiding een afhaker overtuigen om de studie verder te zetten met een minder zwaar pakket. De opleiding geeft mee dat ze de 'opleidingsgebonden' redenen tot een minimum wil herleiden. De commissie is van mening dat het studierendement voor deze specifieke doelgroep van studenten blijvende en gestructureerde aandacht vergt.

Aanbevelingen ter verbetering:

- De commissie vraagt ambitieuze maar realistische streefcijfers te formuleren en maatregelen te nemen om deze streefcijfers te halen en het studierendement te verhogen.

Oordeel over onderwerp 6, resultaten: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 6.1	gerealiseerd niveau	voldoende
facet 6.2	onderwijsrendement	onvoldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

De visitatiecommissie maakt een positieve afweging, en stelt dat de opleiding voldoende potentieel heeft om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen.

De commissie stelt vast dat de opleiding geen streefcijfers formuleert en een zeer laag rendement heeft. De commissie erkent dat het lage rendement verklaarbaar is door de specifieke doelgroep waar de opleiding zich naar richt, namelijk de werkstudent met meestal ook nog familiale verplichtingen. Uit de gesprekken blijkt dat de opleiding wel aandacht heeft voor de hoge drop-out, maar dit vertaalt zich nog te weinig in een verbetering van het studierendement. Anderzijds stelt de commissie vast dat de opleiding de slaagcijfers zeer gedetailleerd en systematisch bijhoudt. Dit kan de opleiding gebruiken om op korte termijn ambitieuze doch realistische streefcijfers te formuleren.

GLOBAAL OORDEEL

De visitatiecommissie baseerde haar oordeel en motivering op de volgende bronnen:

- het zelfevaluatierapport van de opleiding en de bijhorende bijlagen,
- de gevoerde gesprekken met de betrokkenen,
- de documenten ter inzage tijdens het bezoek,
- de opgevraagde documenten,
- de reactie van de opleiding op het opleidingsrapport.

Op basis van de oordelen over:

onderwerp 1	niveau en oriëntatie	voldoende
onderwerp 2	programma	voldoende
onderwerp 3	personeel	voldoende
onderwerp 4	voorzieningen	voldoende
onderwerp 5	interne kwaliteitszorg	voldoende
onderwerp 6	resultaten	voldoende

is de commissie van mening dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen in de opleiding aanwezig zijn.

In haar reactie op het opleidingsrapport eerste terugmelding bezorgde de opleiding op een aantal aanbevelingen van de commissie de volgende reeds ondernomen verbetertrajecten. De commissie waardeert de inspanningen van de opleiding ter verbetering van de kwaliteit.

Facet 3.1

Aanbeveling: "De commissie raadt aan structurele onthaalvoorzieningen voor nieuwe medewerkers te ontwikkelen".

Verbeteractie genomen na visitatie:
Er is een vaste procedure voor het onthaal en het volgen van nieuwe medewerkers op punt gezet na het schrijven van het ZER en het bezoek van de commissie.

Facet 4.1

Aanbeveling: "De commissie is van mening dat het arsenaal aan tests inderdaad moet worden geactualiseerd en uitgebreid. Ze vraagt bij de uitbreiding oog te hebben voor de differentiatie in het testaanbod. Ze raadt ook aan alle tests op één locatie, bij voorkeur binnen het EMI, te bewaren."

Verbeteractie genomen na visitatie:
[...] De opleiding heeft recent initiatieven genomen om nieuwe tests aan te kopen bij verschillende leveranciers(oa. Pearson, Hogrefe, en CEBIR) en gebruikt ook al de E-testing systemen van Pearson en CEBIR.
De lectoren wordt gevraagd wat in hun werkveld gebruikelijk en vooral ook 'opkomend' is.

Facet 4.2

Aanbeveling: "De commissie is anderzijds van mening dat de studiebegeleiding nogal informeel en ad hoc georganiseerd is. Ze raadt de opleiding aan om meer systematiek in te bouwen, mede met het oog op het groeiende aantal studenten."

Verbeteractie genomen na visitatie:
Er is een nieuwe brochure rond studentenbegeleiding in de maak en klaar tegen de infodagen van juni 2012. Deze bevat nog meer concrete informatie inzake mogelijke dienstverlening van de studentenbegeleidster , de beschikbaarheid enzovoort...
Omdat het centrum juist veel belang hecht aan systematiek is de haalbaarheidstudie voor een student-volgsysteem afgewerkt met het oog op de introductie ervan vanaf schooljaar 2012-2013.

OVERZICHTSTABEL VAN DE OORDELEN

Onderwerp 1	Doelstellingen van de opleiding	V
Facet 1.1	Niveau en oriëntatie	V
Facet 1.2	Domeinspecifieke eisen	OV
Onderwerp 2	Programma	V
Facet 2.1	Relatie doelstelling en inhoud	OV
Facet 2.2	Eisen professionele gerichtheid	V
Facet 2.3	Samenhang	V
Facet 2.4	Studieomvang	oké
Facet 2.5	Studietijd	V
Facet 2.6	Afstemming vormgeving en inhoud	V
Facet 2.7	Beoordeling en toetsing	V
Facet 2.8	Masterproef	NVT
Facet 2.9	Toelatingsvoorwaarden	V
Onderwerp 3	Inzet van personeel	V
Facet 3.1	Kwaliteit personeel	V
Facet 3.2	Eisen professionele gerichtheid	V
Facet 3.3	Kwantiteit personeel	V
Onderwerp 4	Voorzieningen	V
Facet 4.1	Materiële voorzieningen	V
Facet 4.2	Studiebegeleiding	V
Onderwerp 5	Interne kwaliteitszorg	V
Facet 5.1	Evaluatie resultaten	V
Facet 5.2	Maatregelen tot verbetering	V
Facet 5.3	Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	OV
Onderwerp 6	Resultaten	V
Facet 6.1	Gerealiseerd niveau	V
Facet 6.2	Onderwijsrendement	OV

De oordelen zijn van toepassing voor:

– Centrum voor Volwassenonderwijs Provincie Antwerpen
  Graduaatsopleiding Assistent in de Psychologie

BIJLAGEN

BIJLAGE 1
Curriculum Vitae van de commissieleden

Noël Derdaele

Studeerde licentiaat Toegepaste Psychologie, richting arbeids- en organisatiepsychologie, aan de K.U. Leuven. Hij werkte van 1970 tot 2002 als hr-manager bij Agfa-Gevaert NV. Sinds 1971 is hij ook docent arbeids- en organisatiepsychologie, sociale wetgeving, HRM en communicatie bij de CVO-HIK. Sinds 2002 is hij consultant bij Acerta Consult en Personeelsadviseur bij de CVO-HIK. Hij was tot voor kort Secretaris-generaal van de Belgische Federatie van Psychologen. Hij was voorzitter en is nu bestuurslid van VOCAP: Vereniging van Organisatie-, Consumenten en Arbeidspsychologen.

Jacintha Dijkstra

Studeerde eerst Sociaal Cultureel Werk aan het ROC van Twente Enschede (NL). Ze is momenteel student professionele bacheloropleiding Toegepaste Psychologie aan Hogeschool West-Vlaanderen. Ze is voormalig lid van de Gentse Associatie Studentenraad en huidig lid van de Algemene Vergadering van de Vlaamse vereniging voor Studenten (VVS). Ze is binnen Howest lid van de studentenraad, de departementsraad en de participatiecommissie.

Rendel de Jong

Promoveerde op een studie naar sociale ondersteuning, stress en effectivieit van ondernemers en managers. Was werkzaam aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Is thans verbonden aan de afdeling Sociale en Organisatiepsychologie van de Universiteit Utrecht. Researcher op het gebied van de relatie tussen leiderschap en werkcondities enerzijds en commitment, welbevinden gezondheid, innovatie en effectiviteit anderzijds. Is daarnaast werkzaam als psychotherapeut, coach en managementadviseur.

Ivan D'haese

Is licentiaat pedagogische wetenschappen en Doctor of Education (EdD, professioneel doctoraat) en heeft meer dan 25 jaar ervaring in het onderwijs. Hij startte als leraar in een lerarenopleiding. Hij was gedurende 8 jaar verbonden aan de VUB als praktijkassistent en stageleider. In 1989 werd hij staflid-onderwijskundige bij het Studiecentrum Open Hoger Onderwijs. Sinds 1997 is hij verbonden aan de Hogeschool Gent als stafmedewerker onderwijsontwikkeling en -vernieuwing.

Carla Nelissen

Studeerde psychologie aan de VUB, waar ze in 1984 promoveerde. Zij was tot 2000 werkzaam aan de VUB, waarvan de laatste tien jaar als coördinator van de dienst voor Onderwijsprofessionalisering en Evaluatie. Als zodanig was zij verantwoordelijk voor de kwaliteitszorg en institutioneel coördinator voor de visitaties. Tevens heeft zij als onderwijskundige deelgenomen aan vijf visitaties van de VLIR. Momenteel werkt zij als onderwijskundig adviseur aan de Hogeschool Limburg. Zij heeft meegewerkt aan de visitatie landbouw- en biotechnologie.

BIJLAGE 2
Erkenningscommissie

Vlaamse overheid

Erkenningscommissie Hoger Onderwijs
Koning Albert II-laan 15 7C 20
1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 99 - Fax 02 553 98 95

VLUHR
De heer Willy Claes
voorzitter
Ravensteingalerij 27/3
1000 BRUSSEL

uw bericht van	**uw kenmerk**	**ons kenmerk**	**bijlagen**
8 november 2011	MWA-ls/2011-057	1F2B8G/JvM/bc	1
vragen naar / e-mail	**telefoonnummer**	**Datum**	
Beatrijs Craps Beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be	02 553 98 99	9 november 2011	

Betreft: Bekrachtiging samenstelling visitatiecommissie voor de CVO-opleiding Provincie Antwerpen assistent psychologie

Mijnheer de voorzitter,

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs onderzocht de aanvraag tot bekrachtiging van samenstelling van de visitatiecommissie voor de volgende opleiding:

- CVO-opleiding Provincie Antwerpen assistent psychologie

In bijlage vindt u de beslissing die de Erkenningscommissie terzake trof.

Met de meeste hoogachting,

i.o. Craps Beatrijs
SECRETARIS

Namens de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs
Prof. dr. Jaap van Marle,
Voorzitter

www.vlaanderen.be

Beslissing van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs n.a.v. de aanvraag tot bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissie voor CVO-opleiding assistent in de psychologie

1. Algemeen

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs ontving op 8 november 2011 vanwege de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) een aanvraag, gedateerd op 8 november 2011 ter bekrachtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie ter beoordeling van de CVO-opleiding in de psychologie van het CVO Provincie Antwerpen

De Erkenningscommissie dient zich voor dergelijke aanvragen uit te spreken binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst ervan. De beoordeling van de aanvraag en de bekrachtiging van de samenstelling betreffen enkel de onafhankelijkheid van de visitatiecommissie.
Het voorgelegde dossier omvatte alle nodige informatie.

2. Nazicht van de criteria van onafhankelijkheid, vervat in het besluit van de Erkenningscommissie van 20 oktober 2004.

2.1. Art. 2 – Algemene onafhankelijkheid van de visitatiecommissies

De regels vastgesteld in de "Handleiding onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA" die geldt als protocol voor de onderwijsvisitaties georganiseerd ten behoeve van universiteiten en hogescholen, garanderen in voldoende mate de onafhankelijkheid van de werking van de visitatiecommissies tegenover de VLUHR en tegenover de betrokken universiteiten en de opleidingsverantwoordelijken in de verschillende stadia van de visitatie en in de redactie van het verslag.

2.2. Art. 3 – Procedurele regels voor de samenstelling van de visitatiecommissie

De procedure voor de samenstelling van visitatiecommissies vastgesteld in de vermelde handleiding voldoet aan de voorwaarden gesteld in het vermelde besluit van de Erkenningscommissie.
Uit de meegedeelde documenten met betrekking tot de raadpleging van de opleidingsverantwoordelijken, de samenstelling van de lijsten van kandidaat-voorzitters, van kandidaat-vakdeskundige leden en van kandidaat-onderwijsdeskundige leden, blijkt dat een ruime raadpleging omtrent mogelijke leden van de visitatiecommissie plaatsvond.

2.3. Art. 4 – Onverenigbaarheden of andere bindingen met te visiteren opleidingen

Er blijken geen eigenlijke onverenigbaarheden aanwezig te zijn in hoofde van de aangeduide leden van de visitatiecommissie.

2.4. Art. 5 – Onafhankelijkheidsverklaringen

Alle leden hebben de onafhankelijkheidsverklaring ondertekend, zonder bijkomende opmerkingen te vermelden.
De ondertekende onafhankelijkheidsverklaringen zijn aan het dossier toegevoegd.

Conclusie

De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissie voor hogervermelde opleiding.

- De commissie is als volgt samengesteld:

Voorzitter:

Noël Derdaele

Leden:

Carla Nelissen, domeindeskundige
Rendel De Jong, domeindeskundige
Yvan D'haese, onderwijsdeskundige
Jacintha Dijkstra, student toegepaste psychologie Hogeschool West-Vlaanderen

Brussel, 9 november 2011

i.o. Goos Bertijs
SECRETARIS

Namens de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs,
Prof. Dr. Jaap van Marle,
Voorzitter

BIJLAGE 3
Onafhankelijkheidsverklaringen

Vlaamse Hogescholenraad

VLHORA

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de CVO opleiding Assistent in de psychologie

van de heer / ~~mevrouw~~ Noël DERDAELE

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

.....

.....

.....

naam: Noël Derdaele

datum: 10/09/2011

handtekening: .....

Vlaamse Hogeschoolraad
001108 19.09.2011

Onafhankelijkheidsverklaring[1]

vluhr

Vlaamse universiteiten en hogescholenraad

VLUHR
14 -05- 2012
2012_0103

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de CVO-opleiding Assistent in de Psychologie aan het Centrum Volwassenonderwijs Provincie Antwerpen

van de heer / mevrouw

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Noël Derdaele

datum: 02/05/2012

handtekening:

Vlaamse Hogescholenraad

VLHORA

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de CVO opleiding Assistent in de psychologie

van de heer / mevrouw NELISSEN Carla

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

.....

.....

.....

naam: NELISSEN Carla

datum: 25 08 2011

handtekening: .....

Vlaamse Hogescholenraad
001177 05 10 2011

Onafhankelijkheidsverklaring.docx

VLUHR
Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad

VLUHR
10 -05- 2012
2012 - 0101

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de CVO-opleiding Assistent in de Psychologie aan het - Centrum Volwassenenonderwijs Provincie Antwerpen

van deheer/mevrouw, NELISSEN Carla

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

Naam: NELISSEN Carla

Datum: 10 05 2012

Handtekening:

t.a.v.
Dr Dries Froyen

Vlaamse Hogescholenraad

VLHORA

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de CVO opleiding Assistent in de psychologie

van de heer / ~~mevrouw~~ Dr R.D. de Jong.....

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

.....

.....

.....

naam: Dr R.D. de Jong.....

datum: 29 september 2011.....

handtekening: R.D. de J

Vlaamse Hogescholenraad
ontvangstbewijs | binnenkomstnummer
001173 | 04 10 2011

Onafhankelijkheidsverklaring[1].docx

30/09/2011 08:46 0302534718 PSYCHOLOGIE PAG. 02/02
Datum/tijd ontv. 30/09/2011 07:45 0302534718 P.002

vluhr
Vlaamse universiteiten en hogescholen raad

VLIHR
14 -05- 2012
2012_0104

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de CVO-opleiding Assistent in de Psychologie aan het Centrum Volwassenonderwijs Provincie Antwerpen

van de heer / mevrouw

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: R. D. de Jong

datum: 4 mei 2012

handtekening: RDdeJ

Vlaamse Hogescholenraad

VLHORA

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de CVO opleiding Assistent in de psychologie

van de heer Ivan D'haese

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

.....

.....

.....

naam: Ivan D'haese

datum: 30-08-2011

handtekening:

Vlaamse Hogescholenraad
Inschrijvingsnummer 001178 Binnengekomen op 05 10 2011

Onafhankelijkheidsverklaring[1]

vluhr

Vlaamse universiteiten en hogescholen raad

VLUHR
14 -05- 2012

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de CVO-opleiding Assistent in de Psychologie aan het Centrum Volwassenonderwijs Provincie Antwerpen

van de heer / mevrouw

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Ivan D'haese

datum: 13/05/2012

handtekening:

Vlaamse Hogescholenraad

VLHORA

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de CVO opleiding Assistent in de psychologie

van de heer / mevrouw .....

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

.....

.....

.....

naam: .....

datum: 22-08-2011

handtekening: .....

Vlaamse Hogescholenraad
001179 05 08 2011

Onafhankelijkheidsverklaring[1].docx

vluhr

Vlaamse universiteiten en hogescholen raad

VLUHR
16 -05- 2012
2012-0108

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de : CVO-opleiding Assistent in de Psychologie aan het Centrum Volwassenonderwijs Provincie Antwerpen

van de heer / mevrouw

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Jacintha Dijkstra

datum: 15 / 05 / 2012

handtekening:

BIJLAGE 4
Bezoekschema

Dinsdag 6 december

12:00 - 13:00	ontvangst op het CVO + lunch
13:00 - 15:00	intern beraad visitatiecommissie
15:00 - 15:45	kennismaking directie + eventueel verantwoordelijken binnen Plantijnhogeschool betrokken bij de opleiding
15:45 - 16:00	intern werkoverleg
16:00 - 17:00	opleidingsverantwoordelijken, opstellers van het zelfevaluatierapport, student (informeel) betrokken bij onderwijskundig overleg
17:00 - 17:15	intern werkoverleg
17:15 - 18:15	verantwoordelijken onderwijsontwikkeling, kwaliteitsverantwoordelijken, internationalisering (eventueel vanuit Plantijn?)
18:15 - 19:15	avondmaaltijd visitatiecommissie + intern werkoverleg
19:15 - 20:00	cursisten traject 1 en 2, inclusief student (informeel) betrokken bij het onderwijskundig overleg.
20:00 - 20:15	intern werkoverleg
20:15 - 21:00	cursisten traject 3, waarvan een aantal cursisten al stage-ervaring hebben
21:00 - 21:30	informeel ontmoetingsmoment

Woensdag 7 december

09:30 - 11:30	intern werkoverleg + inzage documenten, cursussen, stageverslagen…
11:30 - 12:30	begeleiders eindwerk en stage
12:30 - 13:30	middagmaal
13:30 - 15:00	rondgang (onderwijsruimten, practicumlokalen, bibliotheek, testotheek e.d.)
15:00 - 15:15	intern werkoverleg
15:15 - 16:15	administratief-technisch personeel, ombudspersoon, verantwoordelijken studieadvies en -begeleiding
16:15 - 16:30	intern werkoverleg
16:30 - 17:45	OP-leden
17:45 - 18:00	intern werkoverleg
18:00 - 18:45	gesprek met vertegenwoordigers van het beroepenveld
18:45 - 19:45	avondmaaltijd visitatiecommissie + intern werkoverleg
19:45 - 20:30	gesprek met de afgestudeerden
20:30 - 21:30	vrij spreekuur

Donderdag 8 december

09:30 - 09:45	intern werkoverleg
09:45 - 10:15	opleidingsverantwoordelijken + directie
10:15 - 12:15	intern beraad van de commissie
12:15 - 13:00	middagmaal
13:00 - 15:00	voorbereiding mondelinge rapportering
15:00 - 15:15	mondelinge rapportering

BIJLAGE 5
Lijst van afkortingen en letterwoorden

ATP	Administratief en technisch personeel
CEBIR	Center for Basic Interactive Research
ECTS	European Credit Transfer System
EFQM	European Foundation for Quality Management
EMI	Educatief multimediaal informatiecentrum
EQF	European Qualifications Framework
Erasmus	uitwisselingsprogramma voor studenten in het hoger onderwijs, onderdeel van het project Socrates van de Europese Commissie
EVC	elders verworven competenties
EVK	eerder verworven kwalificaties
GRUNDTVIG	educatief programma van de Europese Commissie gericht op volwassenenonderwijs
ICAP	International Conferences in Applied Psychology
LASSI	Learning and Study Strategies Inventory
LESSIUS	Lessius Hogeschool
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OP	onderwijzend personeel
PDCA	letterwoord voor: 'Plan Do Check Act'
VLHORA	Vlaamse Hogescholenraad
VLIR	Vlaamse Interuniversitaire Raad
VLOR	Vlaamse Onderwijsraad
VLUHR	Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad
VQF	Vlaams kwalificatieframework
VTE	voltijds equivalenten
ZER	zelfevaluatierapport